28 ՄԱՐՏ 2001 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 56 (2260)

Ազգ

Azg
armenian daily

Հոկտեմբերի 27-ի դատաքննությունը հավանաբար կվերսկսվի ապրիլի 5-ին

ԵՐԵՎԱՆ, 27 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հավաստի աղբյուրների համաձայն, մայրաքաղաքի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին ատյանի դատարանում ապրիլի 5-ին կվերսկսվի հոկտեմբերի 27-ի քրեական գործի դատաքննությունը: Հիշեցնենք, որ դատական նիստն ընդմիջվել էր փետրվարի 28-ին:

Գանձաքարում զոհեր գազի պայթյունից

ՏԱՎՈՒՇ, 27 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 27-ի առավոտյան Իջեւանի տարածաշրջանի Գանձաքար գյուղում Ժորա Աղասարյանի բնակարանում բնական գազի պայթյունից զոհվել է երեք մարդ՝ Ժորան, նրա հայրը եւ փեսան: Նախնական տվյալներով, պայթյունը տեղի է ունեցել բնական գազից օգտվելու կանոնները խախտելու հետեւանքով: Ինչպես «Նոյյան տապանի» թղթակիցը տեղեկացավ Տավուշի մարզի դատախազ Էդուարդ Անդրիկյանից, մարզային դատախազությունը դեպքի կապակցությամբ քրեական գործ է հարուցել եւ կատարում է քննություն:

ՍԵՓԱԿԱՆԱՇՆՈՐՀՈՒՄ

Ընկել ենք բաշխիչ ցանցերի ցանցի մեջ....

ԲԷՑ-երի վաճառքի մոտ 2,5 տարվա մարաթոնը շարունակվում է. մրցույթը նորից հետաձգվեց, այս անգամ՝ մինչեւ ապրիլի 19-ը

ԳԱՅԱՆԵ ՄՈՒԽՈՅԱՆ

Երեկվա օրը հարուստ էր բաշխիչ ցանցերի «թեմայով» իրադարձություններով. ժամը 12-ին Դեմկուսում տեղի ունեցավ ԲԷՑ-երի վաճառքի դեմ նախաձեռնող խմբի ասուլիսը, 14-ին ԱԺ-ում ասուլիս տվեցին չորս խաղաղական գործիչներ՝ Ա. Սադոյանը (ԱԺՄ), Խ. Սարգսյանը (ՀԿԿ), Ա. Բարսեղյանը (ՀԺԿ) եւ Գեղամ Գասպարյանը («Օրինաց երկիր») իրենց զորավիգությունն արտահայտելու առաջիններին (ուշագրավ է, որ միայն Խորեն Թոչունիչը հանդես եկավ իր կուսակցության անունից): Երեկոյան ժամը 18-ին ցանցերի վաճառքի մրցութային հանձնաժողովը նիստ հրավիրեց քննարկելու մրցույթը երկու շաբաթով հետաձգելու հարցը, եւ ուշ երեկոյան որոշում կայացրեց մրցույթը մարտի 29-ից հետաձգել մինչեւ ապրիլի 19-ը: Սակայն այդ ամենը հետաքրքիր է հատկապես մանրամասներով, որոնք ապացուցում են այն ենթադրությունը, որ բաշխիչ ցանցերը ուղղակի ցանցն են գցել շատերին, ու դեռ այդ «խմորը շատ ջուր կվերցնի»:

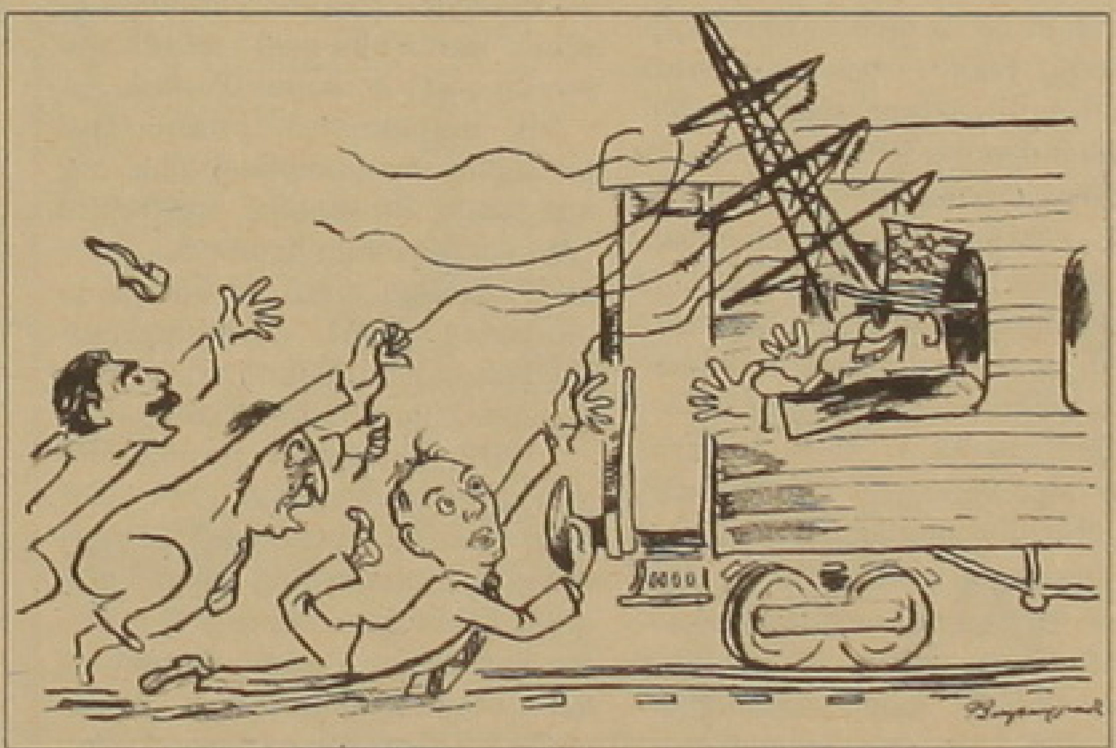

Տես ➧ էջ 2

ՏԵՍԱԿԵՏ

Ղարաբաղյան կարգավորման հարցում ենթադրվում է ամերիկյան միահեծան միջնորդություն

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

1992 թ. մայիսի 8-ին ՀՀ նախագահ Տեր-Պետրոսյանը Թեհրանում Լեռնային Ղարաբաղում կրակի դադարեցման շուրջ բանակցություններ էր վարում Իրանի նախագահ Ռաֆսանջանիի հետ, երբ հայկական ուժերն ազատագրեցին Շուշին: Իրանի միջնորդությունը տապալվեց: Մինչ Թեհրանի միջնորդությունը, ԼՂ-ում կրակի դադարեցման ակնկալիքով ձախողվել էին Ռուսաստանն ու Ղազախստանը. այն ժամանակ նախագահներ Ելցինն ու Նազարբաեւը միասնական դիրքորոշմամբ էին հանդես գալիս:

1993 թ. հունվարին ԵԱՀԿ (այն ժամանակ ԵԱՀԽ) Մինսկի խորհրդաժողովի նախագահ Մ. Ռաֆայելլին Թուրքիայով ժամանեց Բաքու, ապա Երեւան՝ հրաժարվելով այցելել Ստեփանակերտ: Ե՛վ Հայաստանում, ե՛ւ Ադրբեջանում իշխանություններն ամեն կերպ փորձում էին տապալել Ռուսաստանի եւ Իրանի միջնորդությունը, ԼՂ հարցի կարգավորումը տեղափոխել ԵԱՀԿ ֆորմատ, ինչին կտրականապես դեմ էին Մոսկվայում եւ Թեհրանում: Արդեն ապրիլին, երբ հայկական ուժերը գրավել էին Քելբաջարը, ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ամերիկյան բանագնաց Ջ. Մարեսկան Մոսկվայում հանդիպեց ՌԴ եւ Թուրքիայի բանագնացների հետ. հակամարտության կողմերին առաջարկվեց ռուս-թուրք-ամերիկյան ծրագիրը, որն ընդունվեց Ադրբեջանի կողմից, ԼՂ-ն կտրականապես մերժեց, իսկ Հայաստանի դիրքորոշումը մնաց անորոշ, ճիշտ է, փոխարտգործնախարար Ժ. Լիպարիտյանն ու ՀՀ նախագահի հատուկ լիազորությունների գծով դեսպան Դ. Շահնազարյանը հանդես եկան հայտարարությամբ, նշելով, թե «բանակցությունները պետք է լուծվեն ԵԱՀԿ շրջանակներում, մինչդեռ դրանք դուրս են եկել ԵԱՀԿ-ից»: ԼՂ-ի մերժումը եւ ՀՀ անորոշ դիրքորոշումը (ինչը հավասարազոր էր մերժման) նշանակում էին մերժել Մոսկվայի միջնորդությունը, որը ռուս-թուրք-ամերիկյան նախաձեռնության հեղինակն էր: Ռուսաստանը Հայաստանի «դավաճանությունը» չանտեսեց. մայիսի 14-ին Երեւանում նախատեսված ԱՊՀ գագաթաժողովը տեղափոխվեց Մոսկվա:

Տես ➧ էջ 2

Վերջակետը Մոսկվայո՞ւմ է դրվելու

ԲԱՔՈՒ, 27 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դիվանագիտական աղբյուրներից Բաքվի «Ազադլըղ» թերթի ստացած տեղեկատվությունից հետեւում է, որ ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման նախագիծը կողմերը քննարկել են Փարիզում: Այժմ, ապրիլի սկզբին, նրանք Քի Վեստում կծանոթանան ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի համանախագահների մշակած ծրագրի վերջնական տարբերակի հետ: Կարգավորման սկզբունքների մասին համապատասխան փաստաթղթի ստորագրումից հետո Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահները Մոսկվայում Պուտինի հովանավորությամբ հակամարտության կարգավորման վերջնական համաձայնագիր կստորագրեն: Այսպիսով, ըստ թերթի, կապահովվի Մինսկի խմբի բոլոր երեք համանախագահների համաձայնեցված մասնակցությունը: Ըստ «Ազադլըղ»-ի ունեցած տվյալների, կարգավորման նոր տարբերակը քիչ բանով է տարբերվում ավելի վաղ հրապարակված նախագծերից: Այդ առնչությամբ էլ ընդդիմադիր թերթն առաջիկա համաձայնությունը պարտվողական է համարում:

«Ադրբեջանը միշտ պրոբլեմներ է ստեղծում»

Իրանի ԱԳՆ խոսնակ Հ. Ասեֆին հայտարարել է, որ Ադրբեջանի նախագահ Հ. Ալիեւի պաշտոնական այցը Թեհրան, որ նախատեսված է հունիսին, արդեն չորրորդ անգամ կհետաձգվի: Ադրբեջանում ՆԱՏՕ-ի կամ Թուրքիայի զորքեր տեղակայելու մասին խոսակցությունն իսկ բավական է, որպեսզի սրվեն Բաքու-Թեհրան հարաբերությունները: Խոսնակ Ասեֆին «Դովրանե էմրուզ» թերթին տված հարցազրույցում ասել է. «Այն օրվանից, երբ այդ տարածքը դարձավ անկախ, Իրանի համար միայն պրոբլեմներ է ստեղծում, ներառյալ այն, որ Ադրբեջանում ազատորեն գործում են պանթուրքական խմբեր: Բայց հենց որ Հ. Ալիեւին ինչ-որ բան է պետք լինում, ասում է՝ ես ծնվել եմ իրանցիների մեջ, շիա մահմեդական եմ»:

Մահացավ դոկտ. Ռոբեր Ճեպեճյանը

Հալեպից երեկ գիշեր տխուր լուր ստացվեց՝ մահացել է ակնաբույժ, ազգային գործիչ եւ բարերար դոկտ. Ռոբեր Ճեպեճյանը՝ 92 տարեկանում: Հայտնի ակնաբույժը որպես մասնագետ մեծ հարգանք էր վայելում ոչ միայն տեղի հայության, այլեւ Սիրիայի արաբ ժողովրդի ու պետության մեջ:

Հանգուցյալը մեծ ավանդ ուներ Հայաստան-սփյուռք հարաբերությունների զարգացման, հայաստանյան գիտական մի շարք հաստատությունների, ինչպես Ազգային մատենադարանի, ֆոնդերի հարստացման գործում: Մեկենասն էր Հալեպի «ՀԲԸՄ Տարեգիրք»-ի, հիմնադիրը Վիոլետ Ճեպեճյան գրադարանի: Թաղումը կկատարվի ուրբաթ օրը, մարտի 30-ին:

Ապրիլի 24-ը Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր Մերիլենդի նահանգում

ԱՆՆԱՊՈԼԻՍ, 27 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: ԱՄՆ Մերիլենդ նահանգի Սենատը մարտի 26-ի երեկոյան ձայների 34 կողմ, 10 դեմ հարաբերությամբ հաստատել է մի բանաձեւ, ըստ որի, Ապրիլի 24-ը նահանգում պետք է նշվի որպես Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակի օր: Ըստ «Ասոշիեյթեդ պրես»-ի, այժմ նույն առաջարկը պետք է քննարկվի նահանգի ստորին պալատում: Նախօրեին ԱՄՆ պետքարտուղար Քոլին Փաուելը զգուշացրել էր Մերիլենդի օրենսդիրներին, որ բանաձեւի ընդունումը կվտանգի թուրք-հայկական հարաբերությունների բարելավման գործընթացը: Քննարկումից առաջ Մերիլենդի մայրաքաղաք Աննապոլիս էր ժամանել ԱՄՆ-ում Թուրքիայի դեսպան Բաքի Իլքինը: Քննարկման ընթացքում բանաձեւի նախնական տարբերակը, ուր նշվում էր, թե Թուրքիան շարունակում է ժխտել ցեղասպանության փաստը, վերախմբագրվել է, եւ Թուրքիայի մասին բոլոր հիշատակումները վերջնական տարբերակից հանվել են:

Ապատեղեկացում

Ըստ «Նոյյան տապան» գործակալության երեկ երեկոյան տարածված տեղեկատվության, Հռոմեական կաթոլիկ եւ Ռուս ուղղափառ եկեղեցիների առաջնորդների հանդիպումը կարող է կայանալ Հայաստանում:

Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնից **«Ազգին»** տեղեկացրին, որ նման հայտարարությունն անհիմն է եւ չի համապատասխանում իրականությանը:

Չեչենները չեն կարողացել գրավել Գրոզնու կայարանը

ԳՐՈԶՆԻ, 27 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Դաշնային ուժերի զինծառայողներն անցած գիշեր ետ են մղել Գրոզնու երկաթուղային կայարանը գրավելու գրոհայինների փորձը: Այդ մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին այսօր հաղորդեցին Հյուսիսային Կովկասում ներքգործնախարարության մամլո կենտրոնում:

Մի քանի տասնյակ հարձակվողները զինված էին ինքնաձիգներով, Կալաշնիկովի գնդացիրներով եւ նռնականետներով: Դաշնային ուժերի ստորաբաժանումը, որն ընդունել էր մարտը, օգնական ուժ էր կանչել: Մարտը տեւել էր մեկ ժամից ավելի: Զինյալների կորուստների մասին տվյալներ չկան, քանի որ նահանջելիս իրենց հետ էին տարել զոհվածների դիակները:

Զինվորականների հայտարարության համաձայն, դա Գրոզնիում գրոհայինների ձեռնարկած ամենախոշոր զինված գործողությունն էր 2000 թվականի հունվարին Չեչնիայի մայրաքաղաքի նկատմամբ դաշնային ուժերի հաստատած վերահսկողության ժամանակից ի վեր:

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ

1700-ամյակի տոնակատարություն Սոչիում

ՍՈՉԻ, 27 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 21-ին Սոչիում նշվել է Հայաստանում քրիստոնեության պետականորեն ընդունման 1700-ամյակը: Տոնակատարությունն սկսվել է Ադլերի հայկական եկեղեցում տեղի ունեցած հանդիսավոր ժամասացությամբ: Այնուհետեւ եկեղեցու բակում կայացել է երիտասարդական պարային կոլեկտիվի համերգը: Տոնակատարությունը շարունակվել է երեկոյան արդեն Սոչիում, որտեղ «Ձմեռային թատրոնում» տեղի է ունեցել հանդիսավոր երեկույթ: Այն բացել է Հայ առաքելական եկեղեցու Հարավային Ռուսաստանի թեմի առաջնորդ Մովսես վարդապետ Մովսեսյանը: Ողջույնի եւ շնորհավորանքի խոսքով հավաքվածներին են դիմել Ռուսաստանի հայերի միության (ՌՀՄ) նախագահ Արա Աբրահամյանը, ՌԴ Պետդումայի փոխխոսնակ Արթուր Չիլինգարովը, ՌՀՄ փոխնախագահ Անդրանիկ Միհրանյանը, Ռուս ուղղափառ եւ Հռոմեական կաթոլիկ եկեղեցիների ներկայացուցիչներ եւ հյուրեր: Երեկույթն ավարտվեց Կրասնոդարի երկրամասի հայկական ստեղծագործական կոլեկտիվների տոնական համերգով:

ԸՆԹԱՑԻԿ

1700-ԱՄՅԱԿ

Բենջամին Բրիտտենի «Նոյյան տապան» օպերան Հայաստանում

Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի տոնակատարությունների ծրագրում ընդգրկված է Բենջամին Բրիտտենի «Նոյյան տապան» անգլո-հայկական հոգեւոր օպերայի բեմադրությունը: «Նոյյան տապան» օպերան կբեմադրվի տոնակատարությունների ողջ ընթացքում, Երեւանում: Նախագծի հեղինակները ծրագրում են հետագայում օպերան բեմադրել Խոր Վիրապ եկեղեցու տարածքում Արարատի ստորոտին: Նախագծի գեղարվեստական ղեկավարն ու ռեժիսորն է Ռիչարդ Սքամփը, որը բարոնուհի Քերոլայն Քոքսի հետ ժամանել է Հայաստան՝ տեղում միջոցառման իրականացման հետ կապված մանրամասներ ճշտելու, ինչպես նաեւ Հայաստանին եւ հայ ժողովրդին առավել սերտորեն առնչվելու եւ ծանաչելու նպատակով:

Երեկ բարոնուհի Քոքսին եւ Ռիչարդ Սքամփին ընդունեց Հայաստանում քրիստոնեության պետական կրոն հռչակման 1700-ամյակի տոնակատարության կազմակերպման պետական հանձնաժողովի փոխնախագահ Խոսրով Հարությունյանը: Նա հյուրերին մանրամասներ ներկայացրեց հոբելյանական տարվա ընթացքում տոնակատարությունների պետական ծրագրի շրջանակներում նախատեսվող միջոցառումների մասին:

Բարոնուհի Քոքսը հիշեց 1992 թվականին իր առաջին այցը Հայաստան՝ նկատելով, որ այն դժվարին տարիներին հազիվ թե կարելի կլիներ երազել անգամ նման տոնակատարությունների մասին: Ի հավելումն ասվածի՝ Խ. Հարությունյանը շեշտեց, թե եղած դժվարությունները հնարավոր է եղել հաղթահարել նաեւ նման բարեկամների շնորհիվ:

Զրույցի մասնակիցները քննարկեցին առանձին մանրամասներ Բենջամին Բրիտտենի «Նոյյան տապան» անգլո-հայկական հոգեւոր օպերայի հայաստանյան բեմադրության վերաբերյալ:

1700-ԱՄՅԱԿԻ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԻ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

Ղարաբաղյան կարգավորման հարցում ենթադրվում է ամերիկյան միահեծան միջնորդություն

Սկիզբը էջ 1

1993 թ. մայիսի վերջերին հակամարտող կողմերին առաջարկվեց նոր տարբերակ՝ «3+1» բանաձեւը (ՌԴ, ԱՄՆ, Թուրքիա+ԵԱՀԿ), որը մերժվեց Ստեփանակերտի կողմից: Ի՞նչ էր կատարվում. մի կողմից Մոսկվան ամեն կերպ փորձում էր ԼՂ կարգավորման գործում իր դոմինանտ դերը չզիջել Արեւմուտքին ի դեմս Թուրքիայի եւ ԱՄՆ-ի, մյուս կողմից վերջիններս փորձում էին հարցը վերջնականապես տեղափոխել ԵԱՀԿ ֆորմատ, ինչը նշանակում էր հավասարության նշան դնել ՌԴ-ի, ԱՄՆ-ի, Թուրքիայի, Մինսկի կոնֆերանսի մյուս պետությունների միջեւ:

Եվ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, եւ ԼՂ կարգավորման հարցով նրա մեtotalների Դ. Շահնազարյանն ու Ժ. Լիպարիտյանը Ռուսաստան-Արեւմուտք պայքարում հանդես էին գալիս Արեւմուտքի՝ ԱՄՆ-ի եւ Թուրքիայի դիրքերից: Հիշեցնենք, երբ Ստեփանակերտը մերժեց «3+1» բանաձեւը, Տեր-Պետրոսյանը ՀՀ նախագահի պաշտոնում առաջին անգամ մեկնեց ԼՂՀ եւ ԼՂՀ ղեկավարությանը համոզեց ստորագրել փաստաթուղթը: ԼՂՀ գերագույն խորհրդի նախագահության արտահերթ նիստում, որին մասնակցում էր Տեր-Պետրոսյանը, ԳԽ նախագահի պաշտոնակատար, դաշնակցական Գեորգի Պետրոսյանը հրաժարական տվեց: Ղարաբաղում Տեր-Պետրոսյանի անմիջական միջամտությամբ իրականացվեց «թավշյա հեղափոխություն»:

Ռուսաստան-Արեւմուտք պայքարը շարունակվեց մինչեւ 1994 թ. մայիս, երբ Բիշքեկում Մոսկվայի միջնորդությամբ ստորագրվեց հրադադար: Այսինքն, չնայած ԵԱՀԿ հավակնություններին, ղարաբաղյան ճակատում խաղաղություն հաստատվեց հենց Մոսկվայի ջանքերով եւ պարտադրանքով: Ապա ՌԴ նախագահի հատուկ դեսպանորդ Վլ. Կազիմիրովը մեկը մյուսի հետեւից Բաքվին ներկայացնում էր ԼՂ հակամարտության կարգավորման վերջնական տարբերակներ, որոնք բոլորն էլ մերժվում էին: Ուշադրություն դարձնենք. Կազիմիրովի նախագծերը խիստ ադրբեջանամետ էին, սակայն Ադրբեջանը մերժում էր դրանք: Հիշեցնենք, բիշքեկյան համաձայնագիրը ստորագրելու օրերին նախագահ Հ. Ալիեւը Բրյուսելում էր, ՆԱՏՕ-ի հետ ստորագրեց «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագիրը, ապա մեկնեց Թուրքիա: Ղարաբաղյան ճակատում հաստատված խաղաղությունը չէր բխում Արեւմուտքի շահերից, քանի որ իրականություն էր դարձել Մոսկվայի ջանքերով, ինչը նշանակում էր ՌԴ ազդեցության պահպանում Հարավային Կովկասում: «Արեւմուտքը պետք է միջամտի ԼՂ հակամարտությանը, եթե չի ցանկանում, որ Ռուսաստանը պարտադրի իր որոշումը եւ վերականգնի իր գաղութային քաղաքականությունը», ասում էր ԵԱՀԿ ամերիկյան բանագնաց Ջ. Մարեսկան: Ռուսաստանի հավակնությունները չեզոքացվեցին արդեն 1994 թ. վերջերին ԵԱՀԿ Բուդապեշտի գագաթաժողովում, որտեղ ձեւավորվեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահությունը (ԱՄՆ, ՌԴ, Ֆրանսիա):

1994-99 թթ. ԵԱՀԿ ՄԽ համանախագահները բազմիցս այցելեցին տարածաշրջան, հակամարտության կողմերին ներկայացրին կարգավորման երեք տարբերակներ, որոնք մերժվեցին մեկ կամ մյուս կողմից: Երբ պարզվեց, որ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի նախագահների դեմ առ դեմ 16-րդ հանդիպումը տեղի է ունենալու Քի Վեսթում, «Ազգը» կարծիք հայտնեց, որ հաջորդ 17-րդ հանդիպումը սպասվում է Մոսկվայում կամ ՌԴ այլ քաղաքում: Սա կարեւոր է ոչ այնքան եռանախագահող պետությունների միջեւ հավասարակշռությունը պահպանելու, որքան եռանախագահության գործունեությունը հենց Ռուսաստանում վարկաբեկելու առումով: Ալիեւ-Քոչարյան փարիզյան հանդիպումները վարկաբեկվել են, ընդ որում երկու անգամ եւ անընդմեջ, եւ ցույց է տրվելու, թե Քի Վեսթում Քոչարյանն ու Ալիեւը եւս մեկ քայլ առաջ են գնացել բանակցային գործընթացում, ապա ավարտական փուլում դրանք վերջնականապես կտապալվեն Մոսկվայում: Պատկերավոր ասած՝ Քի Վեսթում որպես միջնորդ ԵԱՀԿ-ն «կսպանվի», իսկ հուղարկավորության պաշտոնական արարողությունը տեղի կունենա ՌԴ-ում:

Չի բացառվում իրադարձությունների հավանական մեկ այլ տարբերակ. Քի Վեսթին հաջորդում է Մոսկվան, ապա եռանախագահները ներկայացնում են նոր առաջարկներ, որոնք ցուցադրաբար մերժվում են կամ Բաքվում, կամ Երեւանում, կամ Ստեփանակերտում:

...1992 թ. սկսած իրադարձությունների տրամաբանությունը մեզ թույլ է տալիս կանխատեսել, որ ԼՂ հարցի կարգավորումը դուրս է բերվելու ԵԱՀԿ ֆորմատից, իսկ ոչ հեռու ապագայում միջնորդական առաքելությունը փորձելու է միահեծան տնօրինել ԱՄՆ-ը իր ռազմավարական դաշնակից Թուրքիայի հետ: Նախագահ Հ. Ալիեւի Ադրբեջանում ԱՄՆ դեսպան Ուիլսոնի հետ հանդիպումը մեկնաբանելով «Բիլիք Դանյասի» գործակալությունը հաղորդում է, որ «ամերիկացի դիվանագետի հետ կայացած զրույցը հաստատում է վերլուծաբանների մեծամասնության այն կարծիքը, թե ԱՄՆ-ը մտադիր է վերջնականապես իր հովանու տակ առնել ԼՂ բանակցությունները»:

Ընկել ենք բախիչ ցանցերի ցանցի մեջ....

Սկիզբը էջ 1

Ա. Սարգսյանի «սենսացիան» չստացվեց. AES-ը չէր հրաժարվել մրցույթին մասնակցելուց, այլ առաջարկել՝ հետաձգել

Այսօր՝ ժամը հինգին Երեւանի Ազատության հրապարակը կարբնանա ծմեռվա քնքիրից՝ «հյուրընկալելով» տարվա առաջին հանրահավաքի մասնակիցներին, որոնք պետք է իրենց բողոքի ձայնը բարձրացնեն ընդդեմ էներգետիկ բաշխիչ ցանցերի վաճառքի, իսկ վաղը տեղի կունենա ԲԷՑ-երի վաճառքի մոտ 2,5 տարվա մարաթոնի եզրափակիչ քայլը՝ մրցույթին մասնակից ընկերությունների փաթեթների բացումը:

Հանրահավաքի կազմակերպիչները հրապարակեցին իրենց կոչը ժողովրդին՝ «խավարի, ցրտի, սովի ուրվականը շրջում է Հայաստանում», բավականին հոգեմաշ ու ճնշող բեմադրիկայով, ու վստահ են, որ այսօր Ազատության հրապարակը կողողվի մարդկային հոծ բազմությամբ: Այս ամենի մասին հայտնելուց հետո ԲԷՑ-երի վաճառքի դեմ պայքարի նախաձեռնող խմբի երեկվա հերթական ասուլիսն էլ կավարտվեր առանց այլ նորության հրապարակման (միակ նորությունն այն էր, որ նախաձեռնող կազմակերպությունների թիվը 22-ից հասել է 25-ի), եթե վերջին պահին ընչակտուր դահլիճ չմտներ Դեմկուսի նախագահ Արամ Սարգսյանն ու չհայտարարեր օրվա «սենսացիան»՝ ցանցերի վաճառքին մասնակցող ընկերություններից մեկի ու ամենահավանական գնորդի՝ ամերիկյան AES Silk Road ընկերության, մրցույթին մասնակցելուց հրաժարվելու մասին: Պրն Սարգսյանը նույնիսկ բացատրեց պատճառը՝ վերջերս ստեղծված ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության (հակամենաշնորհային) հանձնաժողովը «իր կոշտ դիրքորոշումն է արտահայտել ու առաջադրել իր պայմանները, որոնք ծանոթ չեն եղել «կոմպանիային», վերջինս էլ հրաժարվել է մրցույթին մասնակցությունից»: Երբ «Ազգը» դիմեց պրն Սարգսյանին՝ ճշտելու այդ լուրի հավաստիությունը, նա նույնիսկ վիրավորվեց. «Դուք ի՞նչ է, ինձ անլուրջ մարդու տե՞ղ եք դրել», հարցրեց նա՝ տեղեկացնելով, որ այդ մասին անձամբ իմացել է AES-ի ներկայացուցչից: Սակայն, ինչպես պարզվեց հետագայում, լուրի հավաստիությունը ճշտել, այնուամենայնիվ, պետք էր. թե՛ Համաշխարհային բանկի երեւանյան գրասենյակից եւ թե՛ էներգետիկայի նախարարությունից մեր հարցին ի պատասխան հերքեցին՝ «լուրը չի համապատասխանում իրականությանը»: Երկու տեղում էլ տեղեկացրին, որ AES-ը չի հրաժարվել, այլ ընդամենը ներկայացրել է առաջարկություն՝ մրցույթը երկու շաբաթով հետաձգել:

«Ամեն ինչ արվել ու արվում է՝ «փչացնելու» ԲԷՑ-երի վաճառքի մրցույթը»

Այս կարծիքը հայտնեց ՀԲ երեւանյան գրասենյակի արտաքին կապերի պատասխանատու Վիգեն Սարգսյանը: Ըստ նրա, «երեւի Ա. Սարգսյանը գիշերը երազ է տեսել ու որոշել դա հրապարակել լրատվամիջոցներով»: Ըստ ՀԲ պատասխանատուի, լիովին հասկանալի է մրցույթի փաթեթի բացման նախօրյակին այլեւայլ ուժերի ակտիվությունը, հատկապես այն քաղաքական ուժերի, որոնք ունեն համապատասխան սպոնսորներ: Սակայն, ոչ ոք հարց չի տալիս, թե մրցույթի կասեցումը ի՞նչ տնտեսական հետեւանքներ կունենա հանրապետության համար: Պրն Սարգսյանը հարկ համարեց նշել մեկ նկատառում եւս այն կարծիքի մասին, թե իբր ՀԲ-ն պարտադրում է ՀՀ կառավարությանը՝ «կսեփականաշնորհե՞ք բաշխիչ ցանցերը, վարկ կտանք, չե՞ք սեփականաշնորհի, չենք տա»: Իրականում մրցույթին ՀԲ մասնակցությունն ու շահագրգռությունը ի սկզբանե եղել է այդ սեփականաշնորհումը հնարավորինս թափանցիկ ու հրապարակային անցկացնելը՝ հաշվի առնելով նախկին սեփականաշնորհման փորձերն ու դրանց շուրջ ծավալված աղմուկը, եւ ասել, որ եթե ԲԷՑ-երը չվաճառվեն, SAC վարկերը չեն գա Հայաստան, սխալ է, քանի որ, SAC-ի ստացման հարցը կարող է դառնալ «նոր բանակցային գործընթացի առարկա», եւ Հայաստանը կստանա այդ վարկը, միայն թե ժամկետները կփոխվեն: Սակայն, որ ԲԷՑ-երի շուրջ սկսված այս ամբողջ աղմուկը, անընդհատ հետաձգումները կտան «դոմինոյի էֆեկտ», ակնհայտ է, եթե նկատի ունենանք առաջիկա միջոցառումները (Նյու Յորքում կայանալիք բիզնես-համաժողովը, հունիսին կայանալիք դոնորների հանդիպումը եւ այլն), ինչպես նաեւ ակնհայտ է, որ աղմուկը ԲԷՑ-երի շուրջ ընդհանրապես վատ կանդրադառնա ապագա ու պոտենցիալ ներդրումների վրա: Վ. Սարգսյանը տեղեկացրեց, որ AES-ի կողմից առաջարկություն է ներկայացվել մրցույթի հանձնաժողովին՝ երկու շաբաթով մրցույթի փաթեթների բացումը հետաձգելու մասին, ինչը հաստատեց նաեւ ՀՀ էներգետիկայի նախարարության լրատվական ծառայությունը: Նախարարության մամլո քարտուղար Ժասմինա Ղեւոնդյանը տեղեկացրեց, որ մրցույթի համապատասխան փաթեթները հավակնորդներին է տրամադրվել ըստ կարգի մարտի 15-ին եւ, դարձյալ ըստ կարգի, պետք է բացվեին ամենաուշը երկու շաբաթ հետո՝ ենթադրաբար մարտի 29-ին, բայց քանի որ ամերիկյան ընկերությունը փաստաթղթերին լավագույնս ծանոթանալու պատճառաբանությամբ դիմել է հետաձգելու համար, ապա երկու շաբաթվա նվազագույն ժամկետը կարելի է երկարացնել, հանձնաժողովը հարկ է համարել քննարկել այդ հարցը: Ավելի ուշ, երբ ավարտվեց հանձնաժողովի նիստը, նա տեղեկացրեց, որ հանձնաժողովը 11 կողմ եւ մեկ դեմ ձայնով որոշել է մրցույթը հետաձգել մինչեւ ապրիլի 19-ը:

ՀԳ- Ինչ վերաբերում է ԲԷՑ-երի վաճառքի անօրինականության վերաբերյալ անընդհատ հրապարակ նետվող կարծիքներին, «Ազգը» կանդրադառնա վաղվա համարում:

ՄԱՄՈՒԼ

«Տեղեկագիր Հայաստանի երիտասարդության»

Երեկ մշակույթի նախարարությունում ներկայացվեց Հայաստանի երիտասարդության ամենամյա տեղեկագրի 1-2 համարը: Հայաստանի երիտասարդության մասին եւ նրան հետաքրքրող տեղեկատվությունը հավաքելու, համակարգելու եւ տարածելու նպատակով ստեղծված այս տարեգիրը հրատարակվել է երիտասարդական ակումբների դաշնության եւ ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարարության աջակցությամբ:

Սա առաջին նախադեպն է, որ փորձ է արվում ամփոփ ներկայացնել երիտասարդական կառույցները, կազմակերպությունները եւ նրանց անցած 10 տարվա ճանապարհը: Այն ունի ոչ միայն տեղեկատվական, այլեւ ուսուցողական, կրթական նշանակությունը, որը հնարավորություն կտա ծանոթանալու նաեւ միջազգային երիտասարդական կազմակերպություններին, նրանց զարգացման ընթացքին: Կարեւոր է նաեւ, որ տարբեր, իրարամերժ կարծիքներ կարող են համատեղվել՝ դարձնելով տարեգիրն ավելի բազմազան, քննարկումներն՝ առավել հետաքրքիր: Երիտասարդական դաշտի կազմակերպումը, երիտասարդ ուժերի համախմբումն ու համագործակցումն ապահովելով՝ սույն տեղեկագիրը կարող է նպաստել Հայաստանում պետության եւ քաղաքացիական հասարակության կայացմանը, այս գործում երիտասարդ սերնդի դերի բարձրացմանը:

Տեղեկագրում զետեղված են միջազգային, գիտավերլուծական բնույթի նյութեր: Ներկայացված է պետական երիտասարդական քաղաքականության հայեցակարգը, որ սահմանում է այն հիմնադրույթները, որոնց հիման վրա մշակվում եւ իրականացվում է ՀՀ պետական երիտասարդական քաղաքականությունը:

Տեղեկագիրը ներկայացրեց ԵԱԴ-ի նախագահ, գլխավոր խմբագիր Աստմ Մխիթարյանը:

ՄԵԼԱՆՅԱ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԱ տարի

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ

Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս: 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com

www.azg.am

Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221

Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353

Համակարգ. ծառայութիւն
/ հեռ. 582483

Շուրջօրյա լրահավաք ծառայություն
/ հեռ. 529353

Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի

Յղումը «Ազգին» պարտադիր է

Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում

«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Բացարձակ մեծամասնությո՞ւն, թե՞ իշխանության վերաբաշխում

Անկախ պատգամավորները կարող են իշխանության փոփոխության պատճառ դառնալ

Հանրապետության նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը բոլորովին չի թաքցնում իր դժգոհությունը խորհրդարանից: Այդ մասին նա խոսեց նաեւ ուսանողների հետ հանդիպման ժամանակ, ինչին անմիջապես հետեւեց քաղաքական որոշ ուժերի արձագանքը: Կուլիսներում ընթացող քաղաքական վերադասավորումներին ուղղված գործընթացները նախագահի ելույթից շատ կարճ ժամանակ անց ջրի երես հանվեցին: Այս անգամ քաղաքական նոր տեղաբաշխումների թատերաբեմում որպես միջոց հանդես եկան ոչ թե քաղաքական միավորումները, այլ խորհրդարանական անկախ պատգամավորները, որոնց թիվն այսօր հասնում է 27-ի եւ որոնք վաղուց էին հավակնում առանձին միավորով՝ խմբերով հանդես գալու: Եվ մինչ որոշում էին քաղաքական համակարգում իրենց տեղն ու անելիքները, իրադարձությունների շղթան ստիպեց նրանց հաշվի նստել ոչ ավել, ոչ պակաս քաղաքական մեծամասնության ամբիցիաների հետ:

Ակնհայտ է, որ «Միասնություն» դաշինքն այլեւս ի վիճակի չէ սեփական հեղինակության քաղաքական համակարգում պահպանելու իր հեգեմոն դիրքերը՝ ունենալով ներքին լուրջ հակասություններ, մեղմ ասած՝ կազմակերպչական թերություններ: Մասնավորապես վերջիններով էր պայմանավորված դաշինքից երկու անդամների՝ Հմայակ Հովհաննիսյանի եւ Վահրամ Բաղդասարյանի հեռանալը: Շարունակման դեպքում «Միասնությունը» կարող է կանգնել անհեթեթ վիճակի առաջ, երբ չի կարողանա խորհրդարանում պահպանել ուժերի հարաբերակցությունը՝ ստատուս քվոն եւ պատճառ դառնալ օրենսդրական գործընթացի կաթվածահարման, հետեւաբար, խորհրդարանի լուծարմանը: Առավել եւս, որ դաշինքը երբեք չի անտեսել ԱԺ լուծարման հնարավորությունը՝ ելնելով նախագահի սահմանադրական իրավունքներից: Հիշենք ընտրական օրենսգրքում փոփոխություններ կատարելու ընթացքը, երբ նույն «Միասնության» նախաձեռնությամբ դրույթ մտցվեց, որով համամասնական տեղերի ավելացումը խորհրդարանում ուժի մեջ է մտնում միայն 2003 թ. հերթական ԱԺ ընտրություններից: Այսինքն՝ եթե այդ ընթացքում նախագահը որոշի լուծարել խորհրդարանը, ընտրություններով թերեւս կպահպանվի տեղերի հարաբերակցությունը:

Չնայած նախագահն առիթ ունեցել է հավաստիացնելու, որ մտադրություն չունի ցրելու խորհրդարանը, քաղաքական մեծամասնությունը նախաձեռնել է վերոհիշյալ զարգացումների կանխարգելիչ միջոցառումներ, ստեղծելով իր համար արհեստական, կիսաքաղաքական, ներքաղաքական միավորում, այսպես կոչված քաղաքական հենարան, որը «Միասնության» ցանկացած նախաձեռնություն պետք է պաշտպանի ինչպես իր սեփականը եւ դրանով իրականությանը մոտ դարձնելով «Միասնության» անցյալը՝ վերադարձ բացարձակ մեծամասնությանը:

Դրանով միաժամանակ կարելի կլինի էականորեն կապել նախագահի թեւերը, քանզի վերջինս այլեւս չի կարող անտեսել, որ գործադիր իշխանության հենարանն այդ դեպքում դառնում է խորհրդարանը, եւ նա է փաստացի պատասխանատվություն ստանձնում երկրում իրականացվող քաղաքական կուրսի եւ ծրագրերի հանդեպ: Այդ փաստը նկատի ուներ «Միասնության» ներկայացուցիչ, վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, երբ շեշտում էր, թե «... անհրաժեշտություն կարող է առաջանալ համախմբելու այդ ուժերին, բայց դա չի նշանակում, որ բացարձակ մեծամասնություն ենք ուզում ձեւավորել»: Այդ անհրաժեշտությամբ էլ թերեւս «Միասնությունն» անմիջականորեն է նպաստում նոր խմբի ձեւավորմանը՝ տենդագին աշխատելով յուրաքանչյուր անկախ պատգամավորի եւ քաղաքական մյուս ուժերի հետ: Վերջինիս առկայությունն ակնհայտ դարձավ, երբ «Օրինաց երկիր» կուսակցության նախագահ Արթուր Բաղդասարյանն ասաց, որ իրենց առաջարկվել է մասնակցել քաղաքական դերերի վերաբաշխմանը, ինչն իրենք համեստորեն մերժել են: Հիրավի հարց է առաջանում՝ եթե նոր խմբի ձեւավորմամբ հնարավոր է գրեթե բացարձակ մեծամասնություն կազմել (նկատի առնելով, որ սկզբունքային հարցերում ՀՅԴ-ն գրեթե միշտ աջակցում է «Միասնությանը»), ապա ո՞րն է քաղաքական ուժերին գործընթացներին մասնակից դարձնելու անհրաժեշտությունը:

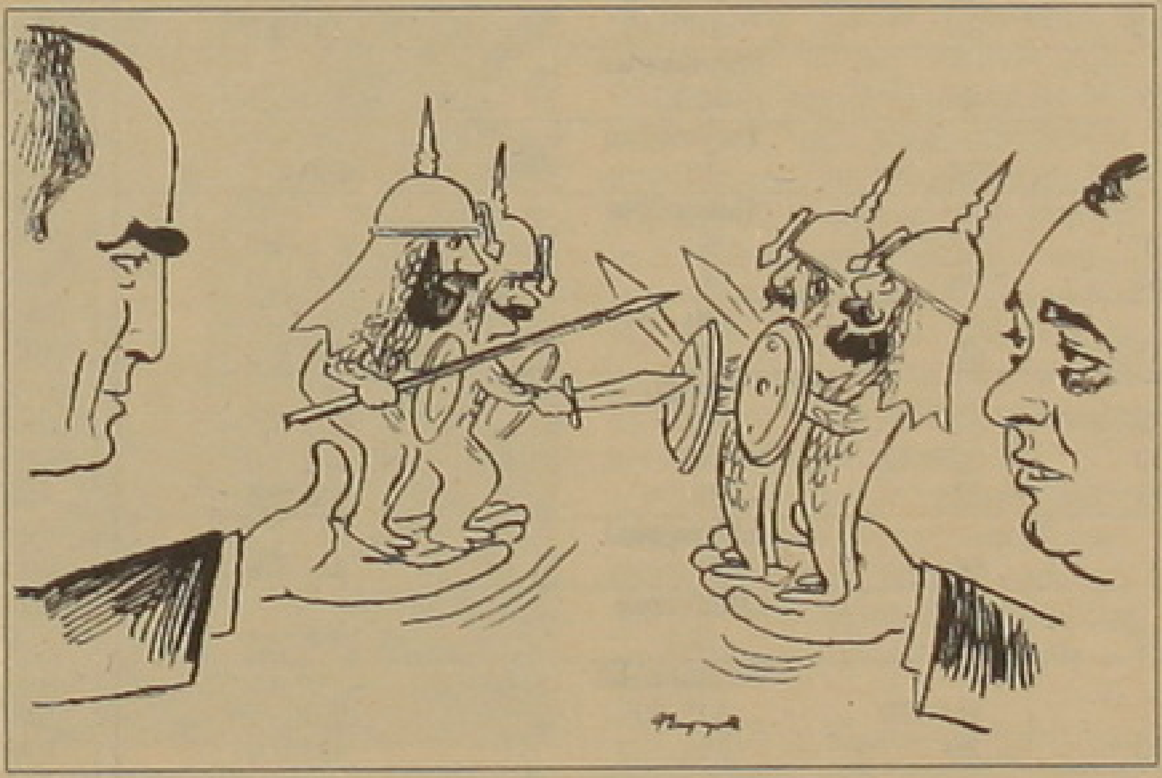

Խնդիրն ըստ էության միայն բացարձակ մեծամասնության ձեւավորմամբ չի սահմանափակվում, այլ իշխանության վերաբաշխման ծրագիր է նախանշվում:

«Միասնության» ներկայացուցիչները պնդում են, թե ցանկություն կա միայն մեկ խումբ ստեղծել, սակայն անկախ պատգամավորական շրջանակները խոսում են երկու խմբի ձեւավորման զուգահեռ պրոցեսների մասին, որոնք միմյանց հակակշռելու նպատակ են հետապնդել: Պրակտիկորեն նման զարգացում կարելի է սպասել: Հասկանալի է, որ նախագահն այսօր չի կարող եւ չի ցանկանա լուծարել խորհրդարանը, քանի որ նոր ձեւավորվող խորհրդարանում հենարան-մեծամասնություն ձեւավորելու համար ժամանակ չի ունենա: Զուգահեռ արգելակող հանգամանք է նաեւ ընտրական օրենսգրքում ամրագրված հիշատակված հիմնադրույթը, իսկ մյուս կողմից նման անհեռատես քայլով ապակայունացնելով ներքաղաքական իրավիճակը նախագահը չի կարող հարցականի տակ դնել այս տարվա կտրվածքով իր կողմից խոստացված աշխատատեղերի բացումը, տնտեսական աճի մակարդակի բարձրացումը եւ քրիստոնեության 1700-ամյակի տոնակատարություններից եւ միջոցառումներից ակնկալվող ներդրումները: Փոխարենը, օգտագործելով քաղաքական ամորֆ դաշտը, նա հնարավորություն ունի հենարաններ գտնել խորհրդարանում, որը հետագայում կարող է քաղաքական նոր մեծամասնության կորիզը դառնալ: Մանավանդ եթե հաշվի առնենք, որ ուղիղ երկու տարի է մնացել ինչպես նախագահական, այնպես էլ խորհրդարանական ընտրություններին: Արդյոք այդ խմբերը, որոնք նույնիսկ արդեն անուններով են շրջանառվում («ագրարայիններ» եւ «ժողովրդավարներ»), կարո՞ղ են պատճառ դառնալ «Միասնության» քայքայմանը, ցույց կտա, թե որքանով են պայքարում ընդգրկվելու արտախորհրդարանական ուժերը: Նկատի ունենք մասնավորապես երկրապահական ծագմամբ «Հանրապետություն» կուսակցությունը, որն իշխանության գալու լուրջ մտադրություններ ունի, անգամ ստանձնելու «Միասնության» դերը ՀԺԿ-ի հետ համատեղ: Եթե նկատի առնենք, որ այս կուսակցությունը քաղաքական համակարգում դեռեւս հստակ չի դիրքորոշվել, ապա պարզ կդառնա, թե որքան բան է կախված լինելու այն պահից, երբ քաղաքական խաղերը կտեղափոխվեն ԱԺ պատերից դուրս:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Բոլորս պետք է պայքարենք տուբերկուլյոզի դեմ

Հայաստանում ամեն օր տուբերկուլյոզով հիվանդանում է 4 մարդ, ամեն 3 օրը մեկ՝ մահանում մեկը:

Մարտի 23-ին Երեւանի քաղաքային հակատուբերկուլյոզային դիսպանսերում ՀՀ առողջապահության նախարարությունը կազմակերպել էր տուբերկուլյոզի համաշխարհային օրվան նվիրված համաժողով: Համաժողովի նպատակն էր մեկ անգամ եւս բժիշկների, մասնագետների ուշադրությունը բեւեռել տուբերկուլյոզի դեմ պայքարի հիմնահարցի վրա:

1990-ին Հայաստանում ամեն 10000 բնակչից տուբերկուլյոզի պատճառով մահացել է 3.2 մարդ, 1999-ին 3.7, իսկ 2000 թվականի տվյալներով՝ մահացության դեպքերի թիվը յուրաքանչյուր 10000-ից հասել է 4-ի:

1995-ի հուլիսից Հայաստանում գործում է Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության հայաստանյան մասնաճյուղը: Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպությունը մշակել է տուբերկուլյոզի հայտնաբերման եւ բուժման արդյունավետ եւ տնտեսապես ձեռնտու DOTS եղանակը (Directly Observed Treatment Short-course - անմիջականորեն հսկվող կարճաժամկետ բուժում): Ըստ մասնագետների՝ այս ծրագրի օգտագործումը բերում է հսկայական տնտեսական օգուտներ: Մինչեւ լիարժեք օգուտի հասնելը այս եղանակով բուժումը չի ընդհատվում, ինչը հաճախ բարդությունների առիթ էր դառնում: Հայաստանում մինչեւ այսօր ծրագրով բուժում է ստացել 3856 տուբերկուլյոզով հիվանդ:

Հունական Կարմիր խաչի օգնությամբ Հայկական Կարմիր խաչի ընկերությունն իրականացնում է «Տուբերկուլյոզի կանխարգելումն ու բուժումը» ծրագիրը, որի շրջանակներում նախատեսված 800 հարյուր հիվանդի փոխարեն արդեն դեղորայք է ստացել 1000-ը: Պարբերաբար թռուցիկներ են հրատարակում, բնակչությանը զգուշացնում հիվանդությունից խուսափելու միջոցների մասին: Հայկական Կարմիր խաչի ընկերության առողջապահական ծրագրերի բաժնի ղեկավար Օֆելյա Խաչատրյանն ասաց, որ կարեւորում է համագործակցությունը արտասահմանյան տարբեր կազմակերպությունների հետ: Նա նաեւ նշեց, որ աշխատանքի արդյունավետությունը խանգարում է ֆինանսական միջոցների բացակայությունը: Կա դեղորայք, կան անհրաժեշտ սարքավորումներ, բայց որոշ մասնագետներ հրաժարվում են հիվանդին ստուգել, պատճառաբանելով, թե իրենք աշխատավարձ չեն ստանում, ուստի պատրաստ չեն իրենց կյանքը վտանգի ենթարկել:

Հանրապետությունում կա հակատուբերկուլյոզային 10 դիսպանսեր, 2 առողջարան, տարածքային տարբեր պոլիկլինիկաներում 31 կաբինետ, բայց մասնագետների պահանջ է զգացվում: Մասնագետներ ընդհանրապես չկան Աշոցքում, Եղեգնաձորում, Մեղրիում:

Անցյալ շաբաթ Հանրապետական հակատուբերկուլյոզային դիսպանսերում ավարտվեցին վերջին երկու սեմինար պարապմունքները՝ կազմակերպված Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպության կողմից: Այսպիսով, Հայաստանում չմնաց հակատուբերկուլյոզային ծառայության ոչ մի աշխատակից, որը չմասնակցեր այդ սեմինարներին: Մասնագետների մի մասը այս տարի ապրիլին եւ հոկտեմբերին հնարավորություն կունենա Լեհաստանում մասնակցել կարճաժամկետ կրթական դասընթացների:

Համաժողովի վերջում Աբովյանի դիսպանսերի պրոֆեսոր Սարինա Սաֆարյանը բոլոր մասնակիցներին սպիտակ երիցուկներ բաժանեց՝ կոչ անելով վերականգնել վաղեմի ավանդույթը, երբ մարդիկ վաճառում էին սպիտակ երիցուկներն ու ստացված գումարը հատկացնում տուբերկուլյոզի դեմ պայքարող ծառայություններին:

ԹԱՄԱՐԱ ՄԻՆԱՍՅԱՆ

ՏԱՎՈՒՇ

Մարզպետը փողը չի տվել

Պարզվում է, որ գումար «գցելու» ազգային սովորույթը բնորոշ է ոչ միայն շարքային քաղաքացիներին կամ տնտեսվարող սուբյեկտներին, այլեւ արդեն զգալի «առաջընթաց» է ապրել եւ հասել մինչեւ պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաներ: Օրինակ, Տավուշի մարզպետ Արմեն Ղուլարյանը մի գեղեցիկ օր առավոտյան արթնանալով որոշել է հրաժարվել «Հայմամուլի» Տավուշի մարզային բաժանմունքին վճարել մարզպետարանի ստացած թերթերի եւ ամսագրերի բաժանորդագրության գումարները, որոնք կուտակվել են 1997–2000 թթ. ընթացքում եւ կազմել ոչ փոքր գումար՝ 1 մլն 564 հազար դրամ:

Որոշել է, որ ոչ մի գումար էլ պարտք չեն եւ վերջ: Դե, իսկ որ ի պատասխան «Հայմամուլի» մարզային բաժանմունքի՝ պարտքը վճարելու բազմաթիվ պահանջներին 2 անգամ հավաստել է դրա գոյության մասին, մարզպետը հավանաբար «մոռացել է»: Առաջին անգամ 1999 թ. հունիսի 25-ին, երկրորդ անգամ 2000 թ.-ի հունիսի 30-ին նախ մարզպետարանի քարտուղարի, ապա անձամբ մարզպետի ստորագրությամբ փաստվել է պարտքի առկայությունը: Ավելին, վերջինս լրացուցիչ պարզաբանել է, որ համապատասխան գումարը հատկացնելու խնդրանքով գրություն է ուղարկվել ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարարություն: Այստեղ հանուն արդարության հարկ է նշել, որ մարզպետն ի սկզբանե հակված չի եղել «գցողության»: Դրան նա գնացել է այն բանից հետո, երբ խորհրդարանի որոշմամբ 2000 թ.-ի բյուջեի ծախսային մասը կրճատվեց եւ Տավուշի մարզին հատկացվելիք որոշ միջոցներ նույնպես կրճատվեցին: Սակայն դա արդարացում կամ իրավաբանական տերմինաբանությամբ, ասենք, մեղմացուցիչ հանգամանք չի կարող դիտարկվել: Ինչն էլ նկատի ունենալով, «Տավուշ-Մամուլ» ՓԲԸ-ն իր գումարներն ստանալու պահանջով դիմել է Տավուշի մարզի առաջին ատյանի դատարան: Դատարանը բավարարել է հայցը եւ պահանջել մարզպետարանից վճարել սահմանված գումարը: Սակայն պարզվում է Արմեն Ղուլարյանը հեշտ հանձնվողներից չէ: Նա որոշել է դիմել վերաքննիչ դատարան եւ ճկունության անհաջող փորձ է ձեռնարկել՝ ընդունելով եւ վճարելով պարտքի մի մասը՝ մոտ 200 հազար դրամ: Սակայն հանձնվելու մտադրություն չի ցուցաբերում նաեւ հայցվոր կողմը:

Դժվար է ասել, թե ինչ որոշում կկայացնի Էրեբունու համայնքի վերաքննիչ դատարանը, որտեղ երեկ լսվում էր այս գործը, բայց որ իրավիճակն ուղղակի անհեթեթ է, դժվար է չհամաձայնել: Եթե հայցվոր կողմի այսպիսի զորեղ հիմնավորումների առկայությամբ, ինչպիսիք են պարտատանի (որը բարձրաստիճան պետական պաշտոնյա է) պարտքն ընդունելու գրությունները, մարզպետը դիմել է վերաքննիչ դատարան, ուրեմն, հարցն իր օգտին լուծելու հույսերն այնքան էլ անհիմն չեն: Կկարողանա՞ դատարանը զերծ մնալ իշխանության վերին ատյանների հնարավոր ճնշումներից, թե՞ ոչ, ցույց կտա ժամանակը: «Ազգը» կշարունակի հետեւել այս գործի դատաքննությանը եւ տեղեկացնել, թե ինչ որոշում ընդունեց դատարանը:

Ի դեպ, դատավարության ընթացքն արձանագրվում էր ձեռագիր: Կոմպյուտերիզացիայի եւ գլոբալացման ներկա ժամանակներում նման գործելաոճը մեր դատարաններում քարեդարյան տպավորություն էր թողնում: Մի՞թե Հայաստանի դատավորներն ի վիճակի չեն «ներքին ռեսուրսների» հաշվին համակարգիչ կամ գոնե գրամեքենա ձեռք բերել եւ հեշտացնել իրենց իսկ աշխատանքը:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ կանխատեսումներ

Շահութաբե՞ր է ձրի գիտությունը

Մտավոր սեփականության պաշտպանությունը բոլոր երկրներում բարձրացված է սահմանադրական աստիճանի: Մենք էլ ենք սահմանադրության մեջ ամրագրել այդ գաղափարը: Ուժի՞ց ենք պակաս: Բայց միայն ամրագրել ենք: Ու մոռացել ենք առաջ գնալ: Մանավանդ որ սեփականություն կոչվող գիտությունը ձրի է, ոչ աշխատավարձ է պետք, ոչ էլ ֆինանսավորում: Պետական այրերի մի մասը գերադասում է խնամակալել «ազգապահպան» բնագավառներ բենզինի, շաքարի, ցորենի ներկրման խիստ եկամտաբեր ոլորտները: Իսկ գիտությունը հանձնվել է... գրանտների տերերին: Թող գրանտների համար հայտ ներկայացնեն: Եվ ներկայացնում են: Խմբով՝ 5, 10, 20 հոգով՝ մեկ գրանտի համար: Մրցույթի պայմանները դաժան են: Պետք է ամեն ինչ... մանրամասնորեն ներկայացվի: Անշառ բյուրոկրատական քաշքշուկ չէ: Գիտական (իմա՝ պետական) գաղտնիքը «լույս տալու» բացահայտ եղանակ: Եվ գրանտի երախին հանձնված գիտնականները ճարահատյալ տասնյակ էջերի վրա ներկայացնում են թանկարժեք Know-how-ն: Իսկ գրանտը շնորհում է միայն մեկին:

Յուրաքանչյուր դոկտորականի էլ հայտնի է՝ գիտության մեջ ներդրված յուրաքանչյուր լումա վերադարձվում է տասնապատիկ (եւ ոչ թե 10 տոկոսով) եկամտով՝ եւ անձնական գրպանի համար (գոնե այդ «զարկերակը» գործեր), եւ պետական: Մեր որոշ պաշտոնյաներ, եթե դոկտորական չեն եղել, վատ չէր լինի ունենային դոկտորական խորհրդատու, որպեսզի այս պարզ ճշմարտությունը սերտեն: Լավ, եթե մոռանում են ֆինանսավորել, գոնե տեր կանգնեն, պաշտպանեն, վաճառեն արդեն պատրաստի գիտական նվաճումը: Քանի որ պաշտոնյաներից շատ-շատերը թերթ չեն կարդում, կարող եմ անվարան թերթին հանձնել պետություններ ավերող երկրաշարժի դեմ պայքարի երկու խիստ գաղտնի մեթոդի մասին. մեկը՝ սեյսմակայուն շինարարությունն է, մյուսը՝ երկրաշարժի կանխատեսումն է: Մեր հայրենակից Ալեքսանդր Մելիք-Յոլչյանը երկու մեթոդների դրոշակիրն է: Աշխարհի գրեթե բոլոր ծագերում հայտնի են Ալեքսանդր Մելիք-Յոլչյանի գիտական կանխատեսումները՝ երկրաշարժ, փոթորիկ, ցունամի, ջրհեղեղ, օդանավի, ջրանավի, տիեզերանավի կործանում... Ռուսները նրան ներկայացրին Նոբելյան մրցանակի: Ամերիկացիներն ընտրեցին Նյու Յորքի ակադեմիայի ակադեմիկոս: Բայց հարազատ երկրում նա շրջափակված է... անտարբերությամբ:

Գրեթե մեկ տարի Ալեքսանդրն անվճար ինտերնետով, մամուլով հայտնեց, թե երբ, որ երկրի, որ անկյունում ինչ ուժգնության երկրաշարժ է լինելու: Ողջ աշխարհն անձայն, առանց հիշելու հեղինակին եւ նրա մտավոր սեփականության պահապան երկրին, օգտվեց այդ տեղեկությունից:

Սկզբում ենթադրում էի՝ Ալեքսանդրը բնավորությամբ պաթոլոգիկ կամակոր է, հավակնոտ եւ մեծամիտ: Եվ այդ պատճառով էլ նրան, զուտ անձնական պատճառներով են շրջափակել: Մտերմիկ հարաբերությունները փարատեցին կասկածներս. պարզվեց, որ ոչ թե Ալեքսանդրի անձն է մեղավոր, այլ գաղափարը: Եվ այդ գաղափարակիրները նույնպես «շրջափակված» են:

Այսպես, երկրաշարժի կանխատեսման մեկ այլ մեթոդի (ստորգետնյա ջրերի բաղադրությամբ) համար պատենտ է ստացել տեխնիկական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Գեւորգ Փիրումյանը: Մեկ այլ գիտնական՝ արտակարգ իրավիճակների պետական վարչության աշխատակից Ռազմիկ Տեր-Մինասյանը որպես գյուտ է ներկայացրել (արդեն գրանցվել է) երկրաշարժի կանխատեսման նոր մեթոդ, որը հիմնված է ստորգետնյա ջրերի քանակի ուսումնասիրությունների վրա: Կա գիտական ու գործնական ուսումնասիրությունների նոր ուղղություն եւս՝ երկրաշարժերի ավերի ազդեցության թուլացման հիմնախնդրի մասին, որի հեղինակը, կարծես դիտավորյալ, դարձյալ հայ է՝ ակադեմիկոս Բորիս Կարապետյանը:

Ճիշտ է, ի տարբերություն Ալեքսանդրի մեթոդի, հիշատակված մեթոդներն ունեն լոկալ բնույթ: Բայց բոլոր մեթոդների համատեղ կիրառմամբ երկրաշարժերի կանխատեսման ճշգրտությունը կմոտենա առավելագույնին:

Թվում էր, թե որեւէ պետական ծառ կմիավորեր հիշատակված մեթոդները մեկ տանիքի տակ եւ աշխարհին կառաջարկեր վճարովի ծառայություն: Պատվերները չէին ուշանա. ո՞ր երկիրը ժլատություն հանդես չէր բերի եւ չնչին վճարումներով (իսկ մեզ համար՝ ահռելի գումարներով) խոշոր արժեքներ (չհաշված մարդկային կյանքերը) չէր փրկի:

Մեր հրապարակումներից (նաեւ **«Ազգում»**) հետո խմբագրություններին եւ մեզ են դիմել բազմաթիվ երկրներից, խնդրելով համագործակցել: Երբ քննարկումներից հետո առաջարկվել է պետական մարմինների միջոցով օրինական ճանապարհով արձանագրել այդ իրավահարաբերությունները, անմիջապես ի հայտ են եկել հարկատուի հաշվին ապրող սադրիչները եւ արկածախնդրություն որակել իրական կանխատեսումները: Պետության իսկայական օգուտ բերող գործարքները չկայացան:

Ի պատիվ Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն ճանաչելու 1700-ամյակի, Ալեքսանդրը, որպես քրիստոնեական արարք, աշխարհին նվիրաբերում է իր կանխատեսումները: Թող սուգն ու վիշտը պակասի ողջ աշխարհում: Այդ թվում եւ այն երկրներում, որոնք բարյացակամ չեն մեր նկատմամբ: Այսպես, ներկայացնում ենք երկրաշարժերի աղյուսակը ըստ երկրների, լայնության, երկայնության եւ ուժգնության:

Աղյուսակում կարող են լինել փոքրիկ շեղումներ (1-2 աստիճանի), որոնք բացառապես պայմանավորված են մի քանի զուտ տարածքային տվյալների բացակայությամբ:

ՊՈՒՇԿԻՆ ՍԵՐՈԲՅԱՆ,
Պրոֆեսոր, «Օգոստոսի 23. ազգային դաշինք» իրավապաշտպան միության նախագահ

12.03. 2001 թ.- 05. 04. 2001 թ. աշխարհում

Ամսաթիվ	Լայնություն (աստիճան)	Երկայնություն (աստիճան)	Ուժգնություն
		ԱՄՆ	
12. 03	40	-124	4,5-5,5
13. 03	33	-117	4,0-4,5 ջրհեղեղ
15. 03	32° 30′	-90	4,0-5,0
16. 03	35	-76	4,0-5,0
		ԱՄՆ Ալեուտներ	
26. 03	51	-179 45	5,0-6,0
27. 03	52° 45′	-168	5,0-6,0
		ԱՄՆ Ալյասկա	
28. 03	55° 30′	-159	5,0-5,5
29. 03	60° 25′	-152° 30′	4,5-5,5
		Անգլիա	
20. 03	-3	57° 30′	3,5-4,5 ջրհեղեղ
		Անտիլյան կղզիներ	
18. 03	19° 30	-62	5,0-6,0
		Ավստրիա	
14. 03	46° 30′	13	5,0-5,5
		Գերմանիա	
14. 03	46° 45	10	4,0-5,0
22. 03	50	9	4,0-5,0
		Թուրքիա	
15. 03	38	38	4,0-5,0
15. 03	40° 30′	36	4,0-5,0
25. 03	40	38	4,0-5,0
25. 03	38	37° 15′	4,0-5,0
25. 03	36	36° 15′	4,0-5,0
		Ինդոնեզիա	
18. 03	-8	106	5,0-5,5
		Իսլանդիա	
15. 03	64	-18	5,0
		Իսպանիա	
11. 03	37	-6	4,5-5,0
22. 03	38	-1	4,0-5,0
		Իտալիա	
23. 03	42	14	4,5-5,5
		Իրան	
16. 03	33	56	5,0-5,5
26. 03	32° 42′	48	4,0-5,0
27. 03	27	60	5,0-5,5
		Լեհաստան	
23.03	50	21	4,5-5,5
		Կանադա	
30. 03	49	-124	5,0-5,5
		Հնդկաստան	
18. 03	15° 30′	81° 15′	5,0
29. 03	29	75	4,0-5,0
		Հունաստան	
14. 03	37	23	4,5-5,5
14. 03	39	22	4,5-5,5
24. 03	37 15′	22	4,0-5,0
24. 03	40	24	4,5-5,0
		Ճապոնիա	
22. 03	33	139	5,0-6,0
23. 03	42	144° 30′	5,0-6,0
		Մեքսիկա	
14. 03	25	-110	5,0-5,5
30. 03	28	-109	4,5-5,5
		Մալդիվյան կղզիներ	
15. 03	5	72	5,0-6,0
		Միջերկրական ծով	
24. 03	36	21° 45′	4,5-5,5
		Նիկարագուա	
31. 03	16	-90	4,0-5,0
		Նոր Զելանդիա	
21. 03	-44° 30′	166° 30′	5,0-6,0
22. 03	-40	177° 15′	5,0-5,5
		Պանամա	
17. 03	8	-80° 45′	4,5-5,5
		Պերու	
18. 03	-9	-75° 30′	5,0-5,5
		Պորտուգալիա	
11. 03	38	-8	4,5-5,0
		Ռուսաստան	
21. 03	52° 30′	107	5,5
25. 03	54	161° 45′	5,0-5,5
25. 03	55	160	4,5-5,5
31.03	53	143	4,0-5,0
		Սոլոմոնյան կղզիներ	
22. 03	-3	155° 30′	5,0-6,0
		Վանկուվեր	
30.03	49	-124	5,0-5,5
		Վենեսուելա	
18.03	11	-66	5,0-5,5
		Ֆիլիպիններ	
20. 03	16	121	5,0-5,5
		Չիլի	
19. 03	-20	-70	5,0-6,0
31. 03	-28	-70° 30′	4,5-5,5
		Չինաստան	
20.03	26	115	4,5-5,5
		05. 04. 2001 թ.	
		ԱՄՆ	
3. 04	60° 25′	152° 30	4,5-5,5
4. 04	53	168	5,0-5,5
		Ինդոնեզիա	
1. 04	-8	103	5,0-6,0
2.04	0° 30′	122	5,0-5,5
		Կուբա	
1. 04	20° 30′	-77° 15′	4,5-5,5
		Ռուսաստան, Կամչատկա	
1. 04	53° 45′	162	5,0-6,0
		Սոլոմոնյան կղզիներ	
5. 04	-10	160	5,0-6,0
		Ֆիլիպիններ	
2. 04	8	126	5,0-6,0
		Վենեսուելա	
1. 04	10	-72	4,5-5,5

ԱՆՇԱՐԺ ԳՈՒՅՔ

Ամփոփվեցին կադաստրային քարտեզագրման մրցույթի առաջարկները

Մարտի 26-ին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի նիստերի դահլիճում կայացավ ՀՀ եւ Միջազգային զարգացման ընկերակցության միջեւ ստորագրված AM 3135 վարկային համաձայնագրի շրջանակներում իրականացվող «Անշարժ գույքի գրանցում» ծրագրով սահմանված հանրապետության քաղաքային եւ գյուղական վայրերում կադաստրային քարտեզագրման աշխատանքների իրականացման 2001 թ. առաջին 4 մրցույթների առաջարկների հրապարակային բացումը:

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության եւ Միջազգային զարգացման ընկերության միջեւ ստորագրված (Անշարժ գույքի գրանցում) թիվ 3135 AM Զարգացման վարկային համաձայնագրի դրույթների, «Անշարժ գույքի գրանցում» ծրագրերի իրականացման գրասենյակը կազմակերպել էր ազգային մրցույթ հետեւյալ լոտերի մասով՝ Երեւան քաղաքի Կենտրոն, Արաբկիր, Դավիթաշեն, Նոր-Մարաշ, Ավան, Քանաքեռ, Էրեբունի, Շենգավիթ, Աջափնյակ համայնքների վարչական տարածքների կադաստրային քարտեզագրման աշխատանքների իրականացման, ինչպես նաեւ Երեւանի Շենգավիթ համայնքի եւ Աշտարակի, Վաղարշապատի, Վեդու, Ջերմուկի եւ Թալինի տարածաշրջանների համայնքների վարչական տարածքների կադաստրային քարտեզագրման աշխատանքների իրականացման համար: Նշենք, որ մասնակցին հնարավորություն էր տրվել, ըստ իրի հայեցողության, հաշվի առնելով կազմակերպության հնարավորությունները, ներկայացնել հայտ, ինչպես ամբողջ փաթեթի, այնպես էլ առանձին առաջարկների (լոտերի) համար:

Մրցութային առաջարկների բացմանը մասնակցում էին ՀՀ կառավարության քաղաքաշինության եւ բնական ռեսուրսների վարչության պետի տեղակալ Ա. Բագրատունին, ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի նախագահի տեղակալ Մ. Գեւորգյանը, ՀՀ կառավարությանն առընթեր անշարժ գույքի կադաստրի պետական կոմիտեի կադաստրային քարտեզագրման վարչության պետ պրն Բ. Մարտիրոսյանը եւ ԾԻԳ-ի աշխատակազմի ներկայացուցիչները, ինչպես նաեւ մրցութային առաջարկներ ներկայացրած կազմակերպությունների ներկայացուցիչները:

Ընդհանուր առմամբ կադաստրային քարտեզագրման լիցենզիա ունեցող եւ մրցութային փաստաթղթերի փաթեթներ ձեռք բերած 92 կազմակերպություններից մրցութային առաջարկ էին ներկայացրել 81-ը:

ԱԶԳՊԿ ԼՐԱՏՎԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ԼՂՀ իշխանությունները չեն ընդունում Ադրբեջանից բռնագաղթած հայ ընտանիքներին

Արցախի գյուղերում Ադրբեջանից բռնագաղթածների վերաբնակեցումը կազմակերպելու նպատակով ՀՀ կառավարությանն առընթեր փախստականների եւ միգրացիայի վարչությունը հայտարարությամբ դիմել էր մարզպետարաններին:

Գեղարքունիքի մարզում այս հայտարարությունը բուռն արձագանք գտավ, մեկը մյուսի հետեւից ընտանիքները սկսեցին հերթագրվել: Արդեն մեկ տարի է, որ ավելի քան 30 ընտանիքներ, որոնց փաստաթղթերը լրիվ ձեւակերպված են, սպասում են Արցախ մեկնելուն: Սակայն, ինչպես տեղեկացրին մարզպետարանի սոցիալական բաժնից, այդ ընտանիքները հավանաբար երկար կսպասեն, որովհետեւ Ղարաբաղի կառավարությունը դեռեւս չի կայացրել համապատասխան որոշում: Վերաբնակեցման նպատակն, անշուշտ, պարզ է եւ տրամաբանական, սակայն անտրամաբանական է Ղարաբաղի իշխանությունների դանդաղկոտությունը: Մարդիկ շատ լավ հասկանում են, որ այնտեղ իրենց չեն սպասում իդեալական պայմաններ, բայց եւ այնպես որոշել են մեկնել:

Ուրեմն ինչո՞ւ ձգձգել այս կարեւոր ծրագրի իրականացումը: Մեր տվյալներով, հերթագրվածներից շատերն արդեն փոխել են իրենց որոշումը՝ արտագաղթի հացեն ուղղելով Ռուսաստան: Իսկ սա արդեն ծրագրի տապալման սկիզբն է: Ծրագիր, որի նշանակությունը դժվար չէ հասկանալ:

ՏԻԳՐԱՆ ՉԱԼՈՅԱՆ,
Գեղարքունիք

ԱԶԳ

միջազգային

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Ազգային հարցը՝ զահակալության ուղիղ ճանապարհ

Վերջին ժամանակներս Բաքվում հնչող ռազմաշունչ կոչերը հիշեցնում են 1990-ական թվականների սկիզբը, երբ Ադրբեջանի նախագահ Այազ Մութալիբովին ընդդիմադիր կանգնած ժողովրդական ճակատը Ղարաբաղի հիմնախնդրի շահարկմամբ փորձում էր քաղաքական դիվիդենտներ հավաքել: Այն ժամանակ ժողճակատը կարողացավ օգտվել իրավիճակից եւ տապալելով խախուտ դարձած համայնավար իշխանական կառույցը, կանգնեց իշխանության գլուխ Աբուլֆազ Էլչիբեյի կուսակցությունը, սակայն, փոխանակ ժողովրդավարական բարեփոխումներ իրականացնելու երկրում, դիմեց արկածախնդրության:

Թե ինչ բերեց ժողճակատի անհեռատեսությունը, հայտնի է բոլորիս: Խոսքը միայն 7 շրջանների կորուստի ու Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության շոշափելի անկախություն ձեռք բերելու մասին չէ: 1993 թ. հունիսի հեղաշրջումը, երբ «երկնագույն սկուտեղի վրա» իշխանությունը մատուցվեց Հեյդար Ալիեւին, նույնպես օրինաչափ էր:

Հին համայնավար Ալիեւը չկրկնեց Մութալիբովի սխալները: Նա արագորեն ձերբազատվեց անհաճո անձանցից՝ ոմանց արտաքսելով երկրից, ոմանց էլ դատապարտելով երկարաժամկետ տաժանակրության: 1990-ական թթ. երկրորդ կեսն արդեն ալիեւյան ինքնակալության ամրապնդման ժամանակաշրջանն էր: Ալիեւը գուցե թե ավելի ազգասիրական նպատակներ ուներ, որոնց լիարժեք իրականացմանը հիմա էլ խանգարում է նրա վատառողջությունը: Այդ է պատճառը, որ նա հետեւողականորեն է սկսել նախապատրաստել իր որդուն՝ «Նոր Ադրբեջան» կուսակցության փոխնախագահի, Ադրբեջանի պետական նավթային ընկերության փոխնախագահի Իլհամ Ալիեւին իշխանությունը նրան ժառանգելու լուրջ մտադրությամբ:

Այսօր արդեն այդ նկրտումները խիստ ցցուն են դարձել՝ դժգոհություն հարուցելով քաղաքական շրջանակներում: Նախագահական աթոռը ժառանգական դարձնելու ձգտումով, փաստորեն, Հ. Ալիեւն իրեն հակադրել է երկրի ազդեցիկ քաղաքական ուժերին, որոնց դիրքորոշումն օրեցօր ավելի անհանդուրժողական է դառնում այդ փաստի հանդեպ:

Ներքին լարվածությունն, ըստ էության, հասել է գագաթնակետին, ուստի հասունացել է յուրաքանչյուրին իր տեղը դնելու ժամանակը: Քաղաքական խաղերի բոլոր միջոցները սպառված են, մնում է դարձյալ հինն ու փորձվածը՝ Ղարաբաղի խաղաքարտը: Ճիշտ այնպես, ինչպես 10 տարի առաջ:

Տվյալ իրավիճակում, սակայն, ընդդիմության հաջողության հասնելու շանսերը շատ չեն: Եթե Մութալիբովի ժամանակ ընդդիմությունն ընդգծված քաղաքական ուժ էր, ի դեմս ժողովրդական ճակատի, ապա ներկայումս քաղաքական ընդդիմության համակառույցը նման հեգեմոն չունի: Խոսք կասկածելի է նաեւ միաբանված պայքարի տարբերակը, որովհետեւ կուսակցությունները շահագրգռված են ոչ թե երկրի ապագայի ընդհանուր մտահոգությամբ, այլ անձնական հավակնություններով:

Ղարաբաղով իր դիրքերն ամրապնդելու լավ հնարավորություններ ունի Ալիեւը: Պարզ է, որ Եվրախորհուրդ մտած Ադրբեջանում քաղաքական նոր ձերբակալությունները խաղաղ ժամանակաշրջանում կարող են հարվածել պետության միջազգային վարկանիշին: Ակտիվացած ընդդիմությանը խեղդելու եւ դրանով իսկ որդու Իլհամ Ալիեւի առաջ իշխանության ճամփան լայն բացելու համար, թերեւս կարճ ժամանակով երկրում հատուկ իրավիճակ է պետք մտցնել: Չի բացառվում, որ Ալիեւն այդ դիտավորությամբ դիմի «ջուր պղտորելու» անվտանգական մեթոդին, այսինքն երկիրը վտանգված լինելու հանգամանքով եւ «տարածքային ամբողջականությունը պահպանելու» անհրաժեշտությամբ՝ արտակարգ (պատերազմական) դրություն մտցնի հանրապետությունում:

Արտակարգ միջոցառումների ընթացքում՝ խստաբեժիմության ցախավելն առանց դժվարության կարող է քաղաքական դաշտից սրբել տանել ընդդիմադիր վտանգավոր կարգի բոլոր հավակնությունները: Դա կնշանակի առնվազն մի քանի տարով լռեցնել ընդդիմության պահանջախնդիր ձայնը:

Հնարավո՞ր է արդյոք, այս հենքով հայ-ադրբեջանական լայնամասշտաբ նոր բախում: Եվ հեռանկարայի՞ն է պատերազմը Ադրբեջանի համար: Ոչ ոքի համար այսօր գաղտնիք չէ, որ Ադրբեջանի ռազմական ներուժը, գոնե ներկա դրությամբ, ի վիճակի չէ ռեւանշ ապահովելու: Բացի այդ, պատմությունը մեզ հուշում է, որ Բյուզանդիայի գրավումից ցայսօր (ամենավերջինը ղարաբաղյան պատերազմն է) թուրքական յաթաղանը արձանագրել է բացառապես ուխտադրուժ պատերազմներ, եւ այս առումով Ադրբեջանի ռազմատենչ նախագահական հայտարարությունները հազիվ թե իրական հիմք ունեն:

Ի նկատառություն, կարելի է ասել, ադրբեջանական-թուրքածայն ռազմակոչերը սոսկ ներքին քաղաքական հարցեր լուծելու անթաքույց նպատակադրություն ունեն: Ոչ ավելին:

Արցախի հիմնախնդրի ֆոնի վրա այս ամենը նաեւ 13-ամյա ազգամիջյան հակամարտության լուծման միանգամայն նոր պայմաններ են ուրվագծում: Բնավ էլ բացառելի չէ, որ հակամարտող կողմերի քաղաքական իշխանությունների բանակցությունների վերջում հարցը կդրվի հանրաքվեի: Այդ մասին, թերեւս զուսպ, իշխանական որոշ շրջանակներում արդեն խոսվում է:

Թե լուծման ինչ տարբերակով կլինի քվեարկությունը, առայժմ դժվար է ասել, քանզի բանակցությունները գաղտնապահության շղարշով են պատված: Մի բան պարզ է, որ եթե իշխանությունները ճարահատ դիմեն ժողովրդին, ուրեմն սպառված են նրանց ձեռքին եղած բոլոր միջոցները: Իսկ ժողովուրդը, ինչպես միշտ, իմաստուն է:

Եվ ամեն մի ժողովուրդ էլ արժանի է իր ամենաիշխանավորին, անկախ այն բանից, թե վերջինս ինչ կերպ է հասել իշխանության:

ՆՈՐԵՆ ԱՐՇԱԿՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

«Հայաստանը ոտքի վրա մեռնում է»

«Ինդիփենդենտի» հոդվածն արտագաղթի մասին

«Ամեն օր, նախքան արեւածագը, նրանք այստեղ են: Հարյուրավոր հուսահատված հայեր շարք են կանգնում ԱՄՆ դեսպանատան մոտ... Հայաստանը ոտքերի վրա մեռնում է», Երեւանից հաղորդում է անգլիական «Ինդիփենդենտի» թղթակից Ջոն Քամփիֆները: Հոդվածի հերոսները հայրենիքը լքող հայերն են: Ալինան ասում է. «Ցուրտ է, նվաստացուցիչ է, բայց այլ ընտրություն չունեմ»: Հոդվածագիրը կարեկցանքով պատմում է Հայաստանի տխուր իրականության մասին. «Խորհրդային Միության փլուզումից հետո բնակչության կեսը լքել է հայրենիքը, ասում են՝ 1,5 մլն հայ է մնացել: Շենքերում բնակարանները դատարկ են... Մարդիկ չունեն աշխատանք: Աշխարհում չկա մեկ այլ երկիր, որտեղ մարդիկ այսքան կրթված են ու հյուրասեր...»:

Ռուսները հասկացան՝ ամերիկացիներն անբարոյական են

«Ռոյթերը» հաղորդում է, որ «Մասխադովի կառավարության արտգործնախարար Իլյաս Ահմադովը հանդիպել է ԱՄՆ պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչ Ջոն Բեյլիին: Քննարկվել են Չեչնիայում մարդու իրավունքների հետ կապված հարցեր»: ՌԴ ԱԳՆ մի ներկայացուցիչ ամերիկացիների այս քայլը համարել է անբարոյական, հատկապես այն պատճառով, որ մեկ օր առաջ «չեչեն ահաբեկիչների ձեռքով իրականացրած ահաբեկչության արդյունքում սպանվեցին 23 խաղաղ ռուս քաղաքացիներ»:

«Ասոշիեյթեդ պրեսը» վկայակոչում է ԱՄՆ պետդեպարտամենտի պաշտոնական ներկայացուցիչ Ռ. Բաուչերին. «Կարեւոր է, որ Ռուսաստանը եւ հակամարտության մյուս կողմերը հարգեն մարդու իրավունքները»:

Գուսինսկին արձակվեց գրավի դիմաց

Ռուսական մամուլի մագնատ, «Մեդիա մոստի» սեփականատեր Վլադիմիր Գուսինսկին, որն իր երկրում մեղադրվում է «խոշոր խարդախության» մեջ, Մադրիդի մերձակա Վալդեմորոյի բանտից ազատ է արձակվել 6 մլն եվրո գրավի դիմաց: Իսպանիայի արդարադատության մարմիններն այդ վճիռը կայացրել են՝ ստանալով Ռուսաստանի ներկայացրած արտաքսման հարցի քննարկման արդյունքներին: Գուսինսկին Վալդեմորոյում բանտարկվել էր մարտի 12-ին, Սոտոգրանդեում (Իսպանիայի հարավ) մոտ 3 ամիս տնային կալանքի տակ լինելուց հետո: Դեկտեմբերի 12-22-ը նա արդեն նախնական կալանքի տակ էր: Ֆրանսպրեսը հիշեցնում է, որ 6 միլիոնանոց գրավը նա մուծել էր արդեն դեկտեմբերի 22-ին՝ բանտից դուրս գալուց հետո:

Պ. Ք.

Ուկրաինացի վարձկանները մասնակցում են Կոնգոյի հարստությունների թալանին

Այժմ, երբ Կոնգոյում կառավարամետ եւ ապստամբ ուժերը ՄԱԿ-ի հովանու ներքո առաջին անգամ 15-ական կմ հետ են քաշվում իրենց դիրքերից, ՄԱԿ-ի ղեկավար մարմիններին է ներկայացվել Էնրիկե Բեռնալես Բալեստերոսի զեկուցագիրը, որով դատապարտվում է վարձկանությունը որպես «մարդու իրավունքների ոտնահարում»: Խոսքը մասնավորապես Կոնգոյի մասին է, որտեղ վարձկանները մասնակցում են ոչ միայն ռազմական գործողություններին, այլեւ երկրի բնական հարստությունների թալանին: Այսպես, ուկրաինացի վարձկանները «Միգ-21» ռազմօդանավերով եւ «Մի-24» ուղղաթիռներով մասնակցում են Կոնգոյի տարածքի ռմբակոծումներին, իսկ «Ան-26» եւ «Ան-12» փոխադրական ինքնաթիռներով զբաղվում են զորքի, զենքի եւ ադամանդի տեղափոխությամբ: «Լիբերասիոն» թերթը նշում է, որ նրանք առավել ակտիվ են երկրի արեւելքում՝ Կասայի նահանգում, որի Մբուջի Մայի քաղաքը դարձել է ադամանդների ընդհատակյա վաճառքի խոշոր կենտրոն:

Ներկայումս վարձկանների կարելի է տեսնել անվտանգության ծառայություններում եւ ավիաընկերություններում, որոնք գրանցված են Նեւադայում (ԱՄՆ), Անգլո-Նորմանդական կղզիներում, Հարավաֆրիկյան Հանրապետությունում, Զիմբաբվեում: Բալեստերոսը մեղադրում է իրական պատվիրատուներին՝ «նավթահանույթի, հանքահանույթի եւ ադամանդագործական ընկերություններին, որոնք ձգտում են տիրանալ աֆրիկյան երկրների հարուստ բնապաշարներին»: Զեկուցագրի հեղինակը մտահոգություն է արտահայտում «Աֆրիկայում, Ամերիկայում եւ Եվրոպայում վարձկանների պահանջարկի աճի» կապակցությամբ: Վարձկան զինվորների, պարաշյուտիստների, պայթուցիկ նյութերի մասնագետների, օդաչուների, բժիշկների ու բուժքույրերի հավաքագրումն իրականացվում է մասնավորապես «Soldiers of Fortune» եւ «Cover Action» հանդեսների միջոցով:

Նորությունն այն է, որ այժմ վարձկանների ծառայություններից օգտվում են նաեւ ավիաընկերությունները: Բալեստերոսն արձանագրում է, որ այսօր վարձկաններ հավաքագրում են «ոչ միայն զինված հակամարտություններին մասնակից դարձնելու, այլեւ մարդկանց, զենքի, թմրադեղերի առեւտրի, մահափորձերի ու քրեական հանցագործությունների ընթացքում օգտագործելու նպատակով»:

Այս կապակցությամբ «Մոնդ» թերթը տեղեկացնում է, որ ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի հանձնաժողովներից մեկը շուտով կհրապարակի զեկուցագիր այն մասին, թե Կոնգոյի թշնամիներն ու «դաշնակիցները» ինչպես են կողոպտում երկրի հարստությունները: Առավել շատ օգտվում են Կոնգոյի թշնամիներ Զիմբաբվեն, Ուգանդան եւ Ռուանդան: «Մոնդին» արդեն իսկ հայտնի են դարձել զեկուցագրի որոշ հատվածներ: Դրանցից մեկում մասնավորապես նշվում է. «Կոնգոյում նախահարձակ երկրների առեւտրային գործունեությունը վերածվել է բացահայտ թալանի, որի գլխավոր հանցակատարներն են ԱՄՆ-ը, Գերմանիան, Բելգիան եւ Ղազախստանը»:

Պ. Ք.

ՆԱՏՕ-ն պաշտպանում է Մակեդոնիայի իշխանությունների գործողությունները

ՄՈՍԿՎԱ, 27 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մակեդոնիայի իշխանությունների վճռական գործողությունները, որոնց հաջողվեց բանակային զորամասերի օգնությամբ ընկճել ալբանացի անջատականների դիմադրությունը Տետովոյի շրջակայքում, արժանացել են ինչպես միջազգային հանրակցության, այնպես էլ ՆԱՏՕ-ի ղեկավարության պաշտպանությանը:

«Չի կարելի թույլ տալ, որ զինված ալբանացի ծայրահեղականները կարողանան հասնել իրենց նպատակին՝ մակեդոնական պետության պառակտման», նախօրյակին հայտարարել է Մեծ Բրիտանիայի վարչապետ Թոնի Բլերը: Վարչապետը հայտարարել է, որ Մեծ Բրիտանիան շտապ կարգով մեծացնում է իր ռազմական ներկայությունը Կոսովոյում՝ նպատակ ունենալով ուժեղացնել վերահսկողությունը Մակեդոնիայի հետ եղած սահմանում:

ՌՈՅԹԵՐ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Արտաքին քաղաքականության եւ անվտանգության գծով Եվրամիության գերագույն ներկայացուցիչ Խավիեր Սոլանան, որն անցած օրը ժամանել է Սկոպիե, հանդես է եկել ի պաշտպանություն հանրապետության տարածքային ամբողջականության եւ ինքնիշխանության պահպանման: «Եթե դրա համար ուժ է օգտագործվում, ապա այն պետք է խելամտորեն կիրառել», ասել է նա:

ՆԱՏՕ-ն եւ միջազգային հանրակցությունը «լիովին պաշտպանում են պայքարն ընդդեմ նրանց, ովքեր զենքը գերադասում են քվեատուփերից»: Այդ մասին, երկուշաբթի օրը ժամանելով Սկոպիե, հայտարարել է ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Ջորջ Ռոբերտսոնը:

Մշակույթ

Ծաղիկներ եւ շոկոլադե կոնֆետներ՝ նախագահից

Նշվեց Թատրոնի միջազգային օրը

Երեկ՝ մարտի 27-ին, Թատրոնի միջազգային օրն իսկապես տոնականորեն նշվեց Երեւանի քաղաքապետարանի Հր. Ղափլանյանի անվան դրամատիկական թատրոնում: Երեկոյից դեռ շատ առաջ թատրոնի մուտքի մոտ էին հավաքվել Հայաստանի թատերական աշխարհի մեծերը. Վարդուհի Վարդերեսյան, Սոս Սարգսյան, Խորեն Աբրահամյան, Վլադիմիր Մսրյան, Լեւոն Թուխիկյան, Ալեքսանդր Գրիգորյան, Վահե Շահվերդյան, Արմեն Խանդիկյան... Բոլորին չես թվարկի: Պարզապես թատրոնի բոլոր մեծերն ու նրանց հետ միասին նաեւ երիտասարդները: Թատրոնի մարդկանց մեր իշխանություններն ուրախացրել էին դեռ առավոտյան. ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը եւ ՀՀ մշակույթի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը բոլոր թատրոնների կոլեկտիվներին շնորհավորել էին տոնի առթիվ: Ինչպես ասացին Գ. Սունդուկյանի անվան եւ Կ. Ստանիսլավսկու անվան թատրոնների գեղարվեստական ղեկավարներ Վահե Շահվերդյանը եւ Ալեքսանդր Գրիգորյանը. «Թվում է, թե փոքր բան է, սակայն բնավ էլ փոքր չէ, որովհետեւ երբ այս ծանր պայմաններում թատրոններն աշխատում եւ արժանանում են այսպիսի վերաբերմունքի, շատ ուրախալի եւ գովելի է»:

Օրը կարեւորվեց նաեւ նրանով, որ տոնական օրը շնորհավորելու էին եկել ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը, ՀՀ մշակույթի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը, Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը, պատգամավոր շատ ու շատ մարդիկ, արվեստագետներ, թատրոնի մարդիկ եւ թատերասերներ: Ինչպես ասաց տանտերը՝ Հր. Ղափլանյանի անվան թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Արմեն Խանդիկյանը, «հրաշալի է, որ այսօր այստեղ ենք ու մերոնք ենք, որովհետեւ բոլոր հայերս արտիստական ջիղ ունենք մեր մեջ ու արտիստ ենք: Պարզապես ոմանք դեռ բեմում են, իսկ մյուսները դեռ՝ հանդիսասրահում: Անչափ ուրախալի է սա, որ մեր աշխատանքը գնահատվում է»:

– 35 տարի աշխատում եմ թատրոնում, բայց այսպիսի բան չէր եղել, - ասաց Ստանիսլավսկու անվան թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Ալեքսանդր Գրիգորյանը: Այսօր մեր թատրոն բերեցին հիանալի մի ծաղկեփունջ, մի քանի շիշ շամպայն, շոկոլադե կոնֆետներ հանրապետության նախագահի եւ ՀՀ մշակույթի նախարարի կողմից: Ուշադրության այս ակցիան արտասովելու աստիճան հուզեց մեր թատրոնի աշխատողներին:

– Ցանկանում եմ մեր արտիստներին, թատրոնի բոլոր աշխատողներին, նրանց ցանկանում նոր հաջողություններ: Ու նաեւ մեզ եմ շնորհավորում հանդիսատեսներիս:

Ջերմ էր ՀՀ մշակույթի նախարար Ռոլանդ Շառոյանի ողջույնը: Այս անգամ շնորհավորանքն ընդունվեց առավել ջերմությամբ, որովհետեւ... հենց այսօր թատրոնները կարող են ստանալ իրենց անցած ամիսների աշխատավարձերը:

– Մեր կյանքը պարադոքսների շարան է, ասաց Սոս Սարգսյանը: Չկամության, չլինելու, այս դժվարությունների հետ մեկտեղ անչափ հետաքրքիր անակնկալներ են լինում: Ես հիմա գալիս եմ ինստիտուտից: Ուսանողները մեծ միջոցառում էին կազմակերպել: Մի այնպիսի խնդություն էր, այնպիսի ուրախություն եւ ոգեւորություն, որ ակամա ես էլ վարակվեցի այդ ջերմությամբ, եւ իմ մեջ հույսեր արթնացան, որ ի վերջո ամեն ինչ լավ է լինելու, քանի որ ունենք այսպիսի կենսուրախ, այսպիսի լավատես երիտասարդություն:

Անչափ հուզված էր Վարդուհի Վարդերեսյանը: Ոչ միայն տոնի առիթով: Երեւանի քաղաքապետը Վարդուհի Վարդերեսյանին, Լեւոն Թուխիկյանին, արվեստաբան Արուսյակ Բաղդասարյանին շնորհեց «Երեւանի գինեշան» հուշամեդալ: Ու նաեւ մի ուրախացնող պահ է եղել արտիստուհու կյանքում. փողոցում պատահական մի անցորդ կին իր աղջկան ասել էր, որ ահա, արտիստուհին է անցնում: Մանկահասակ երեխայի աչքերը փայլել են ուրախությունից: «Ուրեմն մեր արվեստը չի մեռնի, մեր թատրոնը չի մեռնի, գեղեցկությունը չի մեռնի մեր մեջ: Ու երկու հազար տարվա պատմություն ունեցող թատրոնը մի նոր շուքով է փայլելու», հուզված ասաց Վարդուհի Վարդերեսյանը:

Շնորհավորել այս տոնի կապակցությամբ. «Ազգի» թղթակցի հետ զրույցում ասաց ՀՀ վարչապետ Անդրանիկ Մարգարյանը: Այն բարոյական ուժը, այն հենարանը, որ նրանք եղան անցած 10 տարիների ընթացքում մեր ժողովրդի, մեր մշակույթի համար, ցույց է տալիս նրանց ոգու ուժեղությունը: Ճիշտ է, կան եւ տնտեսական, եւ ֆինանսական դժվարություններ, բայց մեր թատրոնի մարդիկ ապացուցեցին, որ ի զորու են հաղթահարել ամեն դժվարություն: Համոզված եմ, որ այժմ էլ ու հետագայում մեր թատրոնի փառքի պսակին նոր ճյուղեր կավելանան: Ներքին եռանդը, թատրոնի մարդկանց նվիրվածությունն ապացուցում է, որ կրկին կգան այնպիսի ժամանակներ, որպիսիք կային Աճեմյանի, Ղափլանյանի, մեր մյուս մեծերի օրոք:

– Պարոն վարչապետ, այս տոնական օրը նշելու համար պատահականորե՞ն ընտրվեց Երեւանի դրամատիկական թատրոնը:

– Իհարկե՝ ոչ: Երեւանի դրամատիկական թատրոնի հետ կապված առանձնակի հետաքրքրություններ ունեմ: Թատրոնի բացման օրից սկսած ես ուսանողական տարիներին հաճախել եմ այս թատրոնի բոլոր ներկայացումներին:

Այս տոնի կազմակերպման «մեղավորներից» էր Երեւանի քաղաքապետ Ռոբերտ Նազարյանը:

– Սա մեր թատրոնն է, ասաց քաղաքապետը: Բայց ես շնորհավորում եմ ոչ միայն ղափլանյանցիներին, այլեւ մեր մայրաքաղաքի, մեր հանրապետության բոլոր թատրոնները: Վկայությունը մարտի 27-ն էր թատրոնի միջազգային օրը:

Տոնը շարունակվում է, որովհետեւ, թեեւ կամաց-կամաց, դանդաղորեն, բայց մեր իշխանությունները դեմքը դարձնում են դեպի թատրոնը:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

300-ամյակի վաստակով

Մխիթարյան միաբանության տարեդարձը

Առաջին անգամը չէ, որ Ս. Էջմիածնի Մայր տաճարի դարպասեն ներս կը մտնեմ, բայց այս անգամվա այցելությունս տարբեր «համ ու հոտ» ունի: Արդարեւ, քիչ ետք Ամենայն հայոց հայրապետի հովանու ներքո Վեհարանի մեջ հիշատակի հանդիսություն մը տեղի պիտի ունենա՝ տոնելու համար Մխիթարյան միաբանության հիմնադրության 300-ամյակը...

Աշխարհացրիվ բազմահազար Մխիթարյան սաներեն մի քանիսին երեւի բախտ ու երջանկությունը վիճակվել է հայության բաբախուն սիրտ Մայր աթոռ Ս. Էջմիածինում մասնակցելու այս հանդեսին, եւ այդ քչերեն մեկը ես եմ:

Սրահը եկած են լեցնելու փոքր թիվով, բայց ընտրյալ ներկայացուցիչներ՝ մշակութային եւ կրոնական ոլորտներեն, ինչպես նաեւ հոգեւոր ճեմարանի սաներ:

Երգչախումբի կատարմամբ Տերունական աղոթքը եւ ազգային օրհներգը լսելեն ետք կ'ունկնդրենք բացման խոսք արտասանող Տեր Բագրատ աբեղա Գալստյանին, Սեւանա վանքեն ողջույն է բերած, վանք, ուր երեք դարեր առաջ Մխիթար Սեբաստացին երազած էր հիմնադրել իր միաբանությունը, սակայն քաղաքական նկատառումները պարտադրած էին ավելի արդյունք ափեր որոնելու:

Մատենադարանի աշխատակից Վարդան Դեւրիկյանը կխոսի «Հայաստանի պատգամ Մխիթարյան հայրերի գործերում» նյութին շուրջ՝ վեր առնելով այն սքանչելի նվիրումը եւ ստեղծագործությունները, որ Մխիթարյան հայրերն իրականացրած են թեեւ օտար ափերում, բայց ապրելով եւ գործելով հայերի եւ Հայաստանին համար:

Վայելում ենք ապա Սեւանի Վազգենյան դպրանոցի երգչախումբի կատարմամբ երկու կատարում՝ «Ով մեծասքանչ դու լեզու» եւ «Բամ փորոտան»:

Խոսքը տրվում է Մխիթարյան միաբանության անդամ հայր Վահան Օհանյանին, որը կփոխարինե հայ Տաճատ Ցարտմյանին եւ կխոսե «Վանական միաբանությունները հայ եկեղեցում» թեմային շուրջ՝ շեշտելով, թե երանելի Մխիթար աբբահայրը նոր բան չէ ստեղծած, այլ մեր նախահայրերեն ժառանգություն մնացած վանական կյանքը վերակազմավորած է՝ շեշտը դնելով այս կապակցությամբ 3 ուխտերու անհրաժեշտության, որոնք են հնազանդություն, աղքատություն եւ կուսակրոնություն:

Գեւորգյան հոգեւոր ճեմարանի երգչախումբը կիրամցնե երկու կատարում՝ «Օ՜հ, դու բարեկամ» եւ «Կոմիտաս», ապա Վազգենյան դպրանոցեն Տեր Ավետիս աբեղա Սահակյան կներկայացնե «Ս. Էջմիածինը Մխիթարյան հայրերու ընկալմամբ» զեկույցը, խոսելով այն պատվանդանեն, որ Մխիթարյան միաբանությունը միշտ դրել է Մայր աթոռ Ս. Էջմիածինը՝ վերծանելով Ս. Գրիգորի տեսիլքը եւ, անտարակույս, ընդունելով, որ Աստուծո Միածնի էջքն էր տեսիլքում հայտնվածը, որ այս է կենտրոնը լույսի եւ հույսի:

Հայորդաց տներու կամերային նվագախումբը եւ ազգագրական երգչախումբը կուգան այս հոգեմտավոր հավաքը տոնի վերածելու:

Մխիթարյան միաբանության աբբահայր հայր Եղիա Ծ. վարդապետ Քիլաղպյան եկած է իր եւ Միաբանության անդամներու որդիական սերն ու հարգանքը արտահայտելու Ամենայն հայոց վեհափառ Հայրապետին եւ Միաբանության բոլոր անդամների անունից նորոգելու ուխտը, ծառայելու Աստուծո եւ Ազգին:

Երկու ժամ տեւած այս «հոգեկան խնջույքը» ավարտին է հասած Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին երկրորդ ամենայն հայոց հայրապետին խոսքով:

ՀՈՎՍԵՓ ՍԵՖԵՐՅԱՆ
Մխիթարյան սան

ԱՄՆ

Գինեշոն՝ նվիրված պրոֆ. Գեւորգ Բարդակչյանի նոր գրքին

«Դոկտ. Բարդակչյանն այն հազվագյուտ անձնավորություններից է, որ կարողանում է հայրենասիրությունը տարանջատել օբյեկտիվությունից ու պահպանել չեզոք դատողության բարձրագույն մակարդակ», նշել է դոկտ. Ռոնալդ Սյունին Չիկագոյի համալսարանից, խոսելով մարտի 2-ին Դետրոյթի Սուրբ Հովհաննես հայկական եկեղեցու մշակութային կենտրոնում կայացած դոկտ. Գեւորգ Բարդակչյանի նոր՝ «Ուղեցույց արդի հայ գրականության: 1500–1920» խորագրով գրքի շնորհանդեսին: Տեղի է ունեցել գինօրհնություն հայր Կարապետ Քոչաքյանի առաջնորդությամբ: Ներկա են եղել նաեւ հայր Տիրան Փափազյանն ու վերապատվելի Անտոն Սարոյանը Սբ. Վարդան հայկական կաթոլիկ եկեղեցուց: Այնուհետեւ խոսք է ասել Միչիգանի համալսարանի միջինարեւելյան եւ համեմատական գրականության ամբիոնի պրոֆ., դոկտ. Անտոն Շամմասը, որը բարձր է գնահատել հեղինակի՝ խորը վերլուծությունները ինչպես գրող անհատների ստեղծագործությունների, այնպես էլ նրանց ապրած ժամանակաշրջանի հասարակական, մշակութային եւ կրոնական կյանքի վերաբերյալ:

Գիրքն սկզբում նախատեսված է եղել հրատարակել ավելի լայն ընդգրկումով եւ պրոֆեսորներ Ռոբերտ Թոմսոնի եւ Գեւորգ Բարդակչյանի համատեղ ջանքերով: Բայց հետագայում աշխատանքը կիսվել է, եւ յուրաքանչյուրը պատրաստել է իր բաժինը: Պրոֆ. Ռոբերտ Թոմսոնն անդրադարձել է մինչեւ 1500 թվականի գրողներին, իսկ պրոֆ. Բարդակչյանը՝ 1500–1920 թթ.: Նյութերի հավաքման աշխատանքներում լուրջ ներդրում է ունեցել Լոս Անջելեսի Կալիֆոռնիայի համալսարանից Ջեֆրի Կոշկարյանը:

Երեկոյի վերջում շնորհակալական խոսքեր են ասվել ծրագիրը հովանավորողներին՝ ՀԲԸՄ-ին, Լուիզ Սիմոն Մանուկյանին, Երվանդ Ազատյանին եւ բոլոր նրանց, ովքեր նեցուկ են կանգնել գրքի հրատարակմանը: Ապա ընդունելություն է տեղի ունեցել Սբ. Հովհաննես հայկական եկեղեցու, Թեքեյան մշակութային միության, ստամբուլահայերի մշակութային ընկերակցության ՀԲԸՄ-ի եւ Միչիգանի համալսարանի հայկական ամբիոնի կազմակերպությամբ:

Հ. Ծ.

Մեկական աշխատանքների ցուցահանդես նկարիչների միությունում

Երեկ նկարիչների միությունում բացված ցուցահանդեսին շուրջ 110 նկարիչներ մասնակցեցին մեկական աշխատանքներով: Յուրաքանչյուր տարի գարնանը կազմակերպվող նույնաբնույթ ցուցահանդեսին ներկայացվում են միության անդամների ամենատարբեր աշխատանքներ՝ գեղանկար, քանդակ, գրաֆիկա, կիրառական արվեստ: Ցուցահանդեսը բազմազան էր, բազմաոճ եւ հետաքրքիր՝ տարբեր սերունդների՝ ավագ, միջին եւ երիտասարդ նկարիչների մասնակցությամբ: Արմինե Կալենց, Տիգրան Թոքմաջյան, Վարդեր Կարապետյան, Արկո Բաղդասարյան, Կարեն Սմբատյան, Տիգրան Բաղդասարյան, Ավետլանա Մանդալյան եւ ուրիշներ:

Ցուցադրվող աշխատանքները ներկայացված էին մրցանակաբաշխության: Լավագույն աշխատանքների համար սահմանված էին մրցանակներ՝ դիպլոմներ եւ ուղեգրեր՝ նկարիչների միության Շորժայի եւ Ծաղկաձորի հանգստյան տների: 13 հոգուց բաղկացած ժյուրիի անդամները հեղինակավոր նկարիչներ, մշակութականներ էին: Ցուցահանդեսին բացման խոսքով ելույթ ունեցան նկարիչների միության նախագահ Կարեն Աղամյանը, միության վարչության անդամ Գրիգոր Աղասյանը: Նման ցուցահանդեսներում, որոնց նկարիչները մասնակցում են իրենց աշխատանքների սեփական ընտրությամբ, դրսեւորվում է անցյալ ժամանակների ստեղծագործողների արգելված այն ցանկությունը, երբ նկարչին իրավունք է տրվում իր աշխատանքը ներկայացնել առանց ժյուրիի:

Վերջնական արդյունքում մրցանակներ շնորհվեցին շուրջ 21 մասնակիցների՝ Հովհաննես Անտոնյանին, Տիգրան Բաղդասարյանին, Սերգեյ Մկրտչյանին, Արսեն Ղազարյանին, Կառլեն Ավետիսյանին, Նարեկ Հարությունյանին, Սուսեղ Միրզոյանին, Գարեգին Պապոյանին, Էդուարդ Աբաջյանին, Արմեն Սամվելյանին եւ ուրիշների՝ գեղանկարչական, գրաֆիկական, քանդակի, կիրառական արվեստի աշխատանքների համար:

Մ. ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

«Թուրք-հրեական հանդիպումներ»

Ինտերնետից տեղեկանում ենք, որ օրերս Հոլանդիայի Հաարլեմ քաղաքի «ՍՈԹԱ» հրատարակչությունում լույս է տեսել այս վերնագրով գիրքը: Հատորի խմբագիրն է Մեհմետ Թուտունջուն:

Գիրքը 16 հեղինակների հոդվածների ժողովածու է, ուր թուրք, հրեա, եվրոպացի ու ամերիկացի գիտնականներ լույս են սփռում թուրք-հրեական դարավոր հարաբերությունների վրա՝ հասնելով մինչեւ անցյալ դարի կեսերը:

350 էջանոց հատորը բաղկացած է խմբագրի ստորագրած առաջաբանից եւ հինգ գլուխներից: Առաջին երկու գլուխները նվիրված են թուրքական ծագումով հուդայադավան խազարներին ու Ղրիմի կարաիմներին: Մեզ՝ հայերիս համար առավել հետաքրքրական է երրորդ գլուխը (էջ 101–204), որը նվիրված է Օսմանյան կայսրությունում հրեաների հարցերին: Այս գլխում առավել կարեւոր են Վուս վան Բեկկումի «Հրեաներն Օսմանյան կայսրությունում եւ արդի Թուրքիայում», Բյուլենտ Էոզդեմիրի «Սալոնիկի հրեաներն ու բարենորոգումները» եւ հայկական հարցի կեդծարար պատմաբաններից Սալահի Սոնյելի «Թուրք-հրեական հարաբերությունները Առաջին աշխարհամարտի եւ Թուրքիայի անկախության պատերազմի ժամանակ» ուսումնասիրությունները: Չորրորդ գլուխը նվիրված է առեւտուր իսլամ-թուրք հրեաների՝ Դենոմեների առաջնորդ Շաբաթայ Լեւիի ուսմունքին եւ Դենոմեների ծեսերին, իսկ հինգերորդը՝ թուրք-հրեական հարաբերություններին երկրորդ աշխարհամարտի ընթացքում: Գրքի մասին տեղեկություններ կարելի է գտնել www.euronet.nl/users/sota/turkjeu.htm հասցեում:

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

ԾԱՂՐԱՆԿԱՐՉԻ ԱՉՔԵՐՈՎ

Ձուկը գլխից է հոտում:

Մարտական խաղ, խաղաղ արդյունք

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՈՒԵԼՍ 2-2 (1-1): 24 մարտ, 2001 թ.: Երեւան, «Հանրապետական» մարզադաշտ, 9 հազար հանդիսական: Հայաստան՝ Հարություն Աբրահամյան, Սարգիս Հովսեփյան, Հարություն Վարդանյան (ա), Ֆելիքս Խոջոյան (Արտավազդ Քարամյան, 60), Արտակ Մինասյան (Հովհաննես Դեմիրճյան, 39), Արթուր Պետրոսյան, Արթուր Ոսկանյան (Հայկ Հակոբյան, 72), Ալբերտ Սարգսյան, Կարեն Դոխոյան, Արմեն Շահգելդյան, Անդրեյ Մովսիսյան: Ուելս՝ Պոլ Ջոնս, Մարկ Դելանի, Էնդի Լեգ, Էնդրյու Մելվիլ, Ռոբերտ Փեյջ, Ջոն Ռոբինսոն, Մարկ Փեմբրիջ (Մեթյու Ջոնս, 46), Գարի Սփիդ(ա), Դին Սոնդերս (Կառլ Ռոբինսոն, 73), Քրեյգ Բելեմի, Ջոն Հարթսոն (Այվեն Ռոբերտս, 80): Մրցավարներ Գեորգիոս Կազնաֆերիս, Անդրեաս Գիակումիս, Արիստիդ Օֆիդիս (բոլորը Հունաստան): Գոլերը խփեցին Մինասյանը (32), Մովսիսյանը (71), Հարթսոնը (40, 49): Զգուշացվեցին Խոջոյանը, Պետրոսյանը, Սփիդը, Ռոբինսոնը, զգուշացվեց եւ 84-րդ րոպեին հեռացվեց Սարգսյանը:

Մեծ անհամբերությամբ էր սպասվում աշխարհի 2002 թ. առաջնության ընտրական փուլի Հայաստան-Ուելս հանդիպումը: Եվ ֆուտբոլին կարոտած մեր մարզասերներն ականատես եղան լարված, դիտարժան խաղի:

Ե՛վ Հայաստանի, ե՛ւ Ուելսի ֆուտբոլիստներն ամբողջ հանդիպման ընթացքում խաղում էին ակտիվ, հարձակողական ոճով՝ պայքարելով հաղթանակի համար, թեեւ նրանց գործողությունները դժվարացնում էին տեղացող անձրեւն ու թաց խաղադաշտը:

Առաջինը հաջողության հասան հայ ֆուտբոլիստները: Դաշտի միջին մասում մրցակիցներից խլելով գնդակը՝ մեր մի քանի խաղացողներ սլացան առաջ, գնդակը փոխանցվեց Արտակ Մինասյանին, եւ վերջինս մոտ տարածությունից գրավեց հյուրերի դարպասը: Սակայն հետագայում ուելսցիները, Ջոն Հարթսոնի դիպուկ հարվածների շնորհիվ, նախ հավասարեցրին հաշիվը, ապա եւ առաջ անցան: Հայաստանի հավաքականին ոչ-ոքի պարգեւեց Անդրեյ Մովսիսյանը: Մեր թիմի հարձակվողը գնդակով հիանալի տեղաշարժ կատարեց, որից հետո ավելի

քան 20 մ հեռավորությունից հոյակապ հարվածով գնդակն ուղարկեց Ուելսի հավաքականի դարպասը:

Թերեւս, ոչ-ոքին արդարացի արդյունք է եւ պետք է բավարարի կողմերին, քանի որ հանդիպումն ընթացավ հավասար պայքարում: Ցավոք, խաղը որոշ չափով փչացրեց մրցավար Կազնաֆերիսը, որի վճիռները շատ հաճախ տարակուսանք էին առաջացնում: Քանիցս նա կողմնակալ, մեր թիմի համար աննպաստ որոշումներ ընդունեց...

Ինչեւէ, Հայաստանի հավաքականն աշխարհի առաջնության ընտրական խաղերում վաստակեց երկրորդ միավորը: Իհարկե, սա շատ չէ, բայց նկատենք, որ մեր թիմը բավարար խաղամակարդակ է ցուցադրում, իսկ առջեւում դեռեւս 6 հանդիպում է սպասվում:

Հերթական խաղը մեր ընտրանին կանցկացնի այսօր, Վարշավայում, որտեղ կմրցի առաջատարի՝ Լեհաստանի հավաքականի հետ: Այսօր կկայանան նաեւ մեր խմբի Ուելս-Ուկրաինա, Բելառուս-Նորվեգիա հանդիպումները:

Հինգերորդ խումբ

Հայաստան-Ուելս՝ 2-2
Նորվեգիա-Լեհաստան՝ 2-3
Ուկրաինա-Բելառուս՝ 0-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Լեհաստան	4	3	1	0	9-4	10
2. Ուկրաինա	4	2	1	1	5-5	7
3. Բելառուս	4	2	1	1	5-5	7
4. Ուելս	4	0	3	1	4-5	3
5. Հայաստան	4	0	2	2	5-7	2
6. Նորվեգիա	4	0	2	2	3-5	2

Կայացան հերթական տուրի խաղերը

Անցած շաբաթը եվրոպայում մեծ ֆուտբոլի օր էր: Ինը խմբերում ընդհանուր առմամբ 22 ընտրական խաղ անցկացվեց: Ներկայացնենք հանդիպումների արդյունքներն ու մրցաշարային աղյուսակները:

Առաջին խումբ

Ռուսաստան-Սլովենիա՝ 1-1
Հարավսլավիա-Շվեյցարիա՝ 1-1
Լյուքսեմբուրգ-Ֆարերյան կղզիներ՝ 0-2

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Ռուսաստան	3	2	1	0	5-1	7
2. Սլովենիա	4	1	3	0	7-6	6
3. Շվեյցարիա	4	1	2	1	8-5	5
4. Հարավսլավիա	2	1	1	0	3-1	4
5. Ֆարերյան կղզ.	3	1	1	1	5-7	4
6. Լյուքսեմբուրգ	4	0	0	4	1-9	0

Երկրորդ խումբ

Անդորրա-Հոլանդիա՝ 0-5
Կիպրոս-Իռլանդիա՝ 0-4

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պորտուգալիա	4	3	1	0	9-2	10
2. Իռլանդիա	4	2	2	0	9-3	8
3. Հոլանդիա	4	2	1	1	11-4	7
4. Կիպրոս	4	2	0	2	8-10	6
5. Էստոնիա	4	2	0	2	8-10	6
6. Անդորրա	6	0	0	6	3-19	0

Երրորդ խումբ

Հս. Իռլանդիա-Չեխիա՝ 0-1
Բուլղարիա-Իսլանդիա՝ 2-1
Մալթա-Դանիա՝ 0-5

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Չեխիա	4	3	1	0	6-0	10
2. Դանիա	4	2	2	0	9-3	8
3. Բուլղարիա	4	2	1	1	6-3	7
4. Հս. Իռլանդիա	4	1	1	2	2-3	4
5. Իսլանդիա	4	1	0	3	3-8	3
6. Մալթա	4	0	1	3	0-9	1

Չորրորդ խումբ

Շվեդիա-Մակեդոնիա՝ 1-0
Թուրքիա-Սլովակիա՝ 1-1
Ադրբեջան-Մոլդովա՝ 0-0

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Թուրքիա	4	2	2	0	5-2	8
2. Սլովակիա	4	2	2	0	4-1	8
3. Շվեդիա	4	2	2	0	3-1	8
4. Մակեդոնիա	4	1	1	2	3-3	4
5. Մոլդովա	4	0	2	2	0-3	2
6. Ադրբեջան	4	0	1	3	0-5	1

Վեցերորդ խումբ

Խորվաթիա-Լատվիա՝ 4-1
Շոտլանդիա-Բելգիա՝ 2-2

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Բելգիա	4	2	2	0	16-3	8
2. Շոտլանդիա	4	2	2	0	6-3	8
3. Խորվաթիա	3	1	2	0	5-2	5
4. Լատվիա	4	1	0	3	2-9	3
5. Սան Մարինո	3	0	0	3	1-13	0

Յոթերորդ խումբ

Իսպանիա-Լիխտենշտեյն՝ 5-0
Բոսնիա-Ավստրիա՝ 1-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իսպանիա	4	3	1	0	10-2	10
2. Իսրայել	3	2	0	1	5-3	6
3. Ավստրիա	3	1	2	0	3-2	5
4. Բոսնիա	3	0	1	2	3-6	1
5. Լիխտենշտեյն	3	0	0	3	0-8	0

Ութերորդ խումբ

Ռումինիա-Իտալիա՝ 0-2
Հունգարիա-Լիտվա՝ 1-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Իտալիա	4	3	1	0	9-2	10
2. Հունգարիա	3	1	2	0	9-4	5
3. Վրաստան	2	1	0	1	4-2	3
4. Ռումինիա	3	1	0	2	1-5	3
5. Լիտվա	4	0	1	3	2-12	1

Իններորդ խումբ

Գերմանիա-Ալբանիա՝ 2-1
Անգլիա-Ֆինլանդիա՝ 2-1

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Գերմանիա	3	3	0	0	5-1	9
2. Անգլիա	3	1	1	1	2-2	4
3. Ֆինլանդիա	4	1	1	2	3-4	4
4. Ալբանիա	3	1	0	2	4-4	3
5. Հունաստան	3	1	0	2	1-4	3

ՌԵՊՈՐՏԱԺ «ԲՐԻՏԻՇ ԷՐՈՒԵՅԶԻ» ԱՋԱԿՑՈՒԹՅԱՄԲ

Աշխարհի շախմատի նոր առաջնություն. ինչպիսի՞ն կլինի այն

Գագիկ Հովհաննիսյանը հաղորդում է Փարիզից

Աշխարհի տղամարդկանց եւ կանանց շախմատի առաջնությունները, ինչպես եւ անցյալ տարի, կանցկացվեն միաժամանակ, նույն քաղաքում, «նոկաուտ» համակարգով: Մրցաշարերը կսկսվեն նոյեմբերի 25-ին: Մասնակից 64 կանայք «մի շնչով», կանցկացնեն ու դեկտեմբերի 12-ին կավարտեն պայքարը, իսկ 128 տղամարդկանցից երկու լավագույնները փոքրիկ ընդմիջում կունենան, որից հետո, արդեն հաջորդ տարվա սկզբին հունվարի 2-12-ը կանցկացնեն ութ պարտիայից բաղկացած լրացուցիչ մրցախաղ:

Այս պայմանները վերջնականապես հաստատեց Կաննում անցկացված ՖԻԴԵ-ի նախագահական խորհրդի հերթական նիստը: Նրա մասնակիցների մեջ էին նաեւ ՖԻԴԵ-ի փոխնախագահ Վանիկ Զաքարյանը եւ տողերիս հեղինակը, որը ՖԻԴԵ-ի եվրոպական 5-րդ գոտու նախագահն է եւ շախմատի համաշխարհային վիճակագրության, լրատվության հանձնաժողովի նախագահը: Մրցավայրի ընտրության համար հայտարարվեց մրցույթ, որի արդյունքները պետք է ամփոփվեն մայիսին Հնդկաստանի Բոմբեյ քաղաքում նախատեսված հաջորդ նիստում: Ընտրության հարցում կարեւորագույն նշանակություն կունենա մեր հայրենակից Արտյոմ Տարասովի գլխավորած «ՖԻԴԵ Կոմերս» կառույցը, քանի որ հենց «ՖԻԴԵ Կոմերսն» է, որ պարտավոր է ապահովել մրցանակային հիմնադրամը: Տղամարդկանց մրցաշարում այն կազմում է 3 միլիոն ամերիկյան դոլար: Բոլոր 128 մասնակիցները, ներառյալ աշխարհի չեմպիոնը (սա կարեւոր նորամուծություն է), պետք է մեկնարկեն առաջին փուլից: Նրանք, ովքեր միանգամից կպարտվեն եւ դուրս կմնան հետագա պայքարից, կստանան 6000 դոլար: Հաջորդ փուլերից յուրաքանչյուրում մրցանակները մոտավորապես կրկնապատկվում են: Աշխարհի նոր չեմպիոնին սպասում է 500 հազար դոլար:

Ինչպե՞ս են ընտրվելու աշխարհի առաջնության 128 մասնակիցները: Արդեն ուղեգրեր ունեն նախորդ առաջնության չորս լավագույնները, անցյալ տարի Երեւանում անցկացված աշխարհի պատանիների առաջնության հաղթողը (կուբացի Բրուզոն), լավագույն 20 վարկանիշներ ունեցող գրոսմայստերները: Հինգ մասնակցի սեփական «ճաշակով» կանվանի ՖԻԴԵ-ի նախագահ Իլյումժինովը, ութին՝ «ՖԻԴԵ Կոմերսի» կազմակերպելիք ինտերնետային մրցաշարը (որին կարող են մասնակցել բոլոր ցանկացողները): Բայց ուղեգրերի առյուծի բաժինը՝ 90, կխաղարկվեն մայրցամաքների առաջնություններում: Եվրոպայի առաջնությանը, որին պետք է մասնակցեն նաեւ Հայաստանի լավագույն շախմատիստները, հատկացված է 46 տեղ: Այս մրցաշարն անցկացվելու է հունիսի 1-15-ը: Նախատեսվում էր առաջնությունը կազմակերպել Մակեդոնիայի Օհրիդ քաղաքում: Բայց այդ որոշումն ընդունելուց մի քանի օր հետո Մակեդոնիայում, ինչպես հայտնի է, իսկական պատերազմական վիճակ է ստեղծվել: Ակնհայտ է, որ մրցավայրը պետք է փոխվի: Ցավոք, շախմատի եվրոպական միության նախագահ, սլովենացի Բորիս Կուտինի առողջական վիճակը՝ կապված նախկինում կրած ավտովթարի հետ, այս օրերին վատացավ, եւ նա իր վիճակը չեղավ ժամանել Կանն: Սպասվում է, որ եվրոպայի առաջնության մրցավայրի հարցը կորոշվի ապրիլի սկզբներին: Բացառված չէ, որ մրցաշարի անցկացումը կվստահվի Էստոնիային, որը ժամանակին Մակեդոնիայի հետ հավակնում էր կազմակերպչի դերին:

Կաննի նիստի մյուս կարեւոր հարցը վերաբերում էր շախմատային պարտիայի ժամակարգին: Ընդառաջելով եվրոպական մի քանի ֆեդերացիաների առաջարկներին, ՖԻԴԵ-ն համաձայնվել է, որ մրցաշարերի կազմակերպիչներն իրենք որոշեն պարտիայի տեւողությունը: Բայց պաշտոնական մրցաշարերում՝ երկրների առաջնություններից մինչեւ աշխարհի առաջնություն պարտադիր է նոր ժամակարգը՝ 40 քայլի համար 1 ժամ 15 րոպե, ապա 15 րոպե մինչեւ խաղի ավարտը (յուրաքանչյուր քայլի համար՝ եւս 30-ական վայրկյան): Դա նշանակում է, որ պարտիաների տեւողությունը կկրճատվի (ընդհանուր առմամբ՝ ամենաշատը 3,5-4 ժամ), եւ խաղերը կդառնան ավելի դիտարժան:

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Ստոկհոլմ: 2. Զնդան: 3. Ամրոց: 4. Փաշինյան: 6. «Վոստոկ»: 7. Օպերետ: 10. Վարսակ: 11. «Պարկեր»: 12. Պառնաս: 16. Գասպարյան: 17. Ալիխանյան: 19. Բարիտոն: 20. Ֆորտունա: 25. Արամիս: 26. Գդլյան: 27. Կերպաս: 29. Եկմալյան: 31. Չուխաջյան: 32. Կիտրոն: 33. Կարծիք: 37. Վանյա: 38. Տառլե:

Հորիզոնական

5. Ատամանով: 7. Օրմանյան: 8. Պարսեկ: 9. Օրեգոն: 13. Ծովակ: 14. Հովհաննես: 15. Դարյա: 18. Մուսկաթ: 21. Ալանին: 22. Բալետոն: 23. Հասպիս: 24. Ատաման: 28. Խորդենի: 29. Եռամակ: 30. Սափրիչ: 34. Ամպիր: 35. Տիգրանյան: 36. Խասխա: 39. Սատապ: 40. Ծոծրակ: 41. Թամանյան: 42. Քոլոզյան:

ԽԱՉԲԱՌ

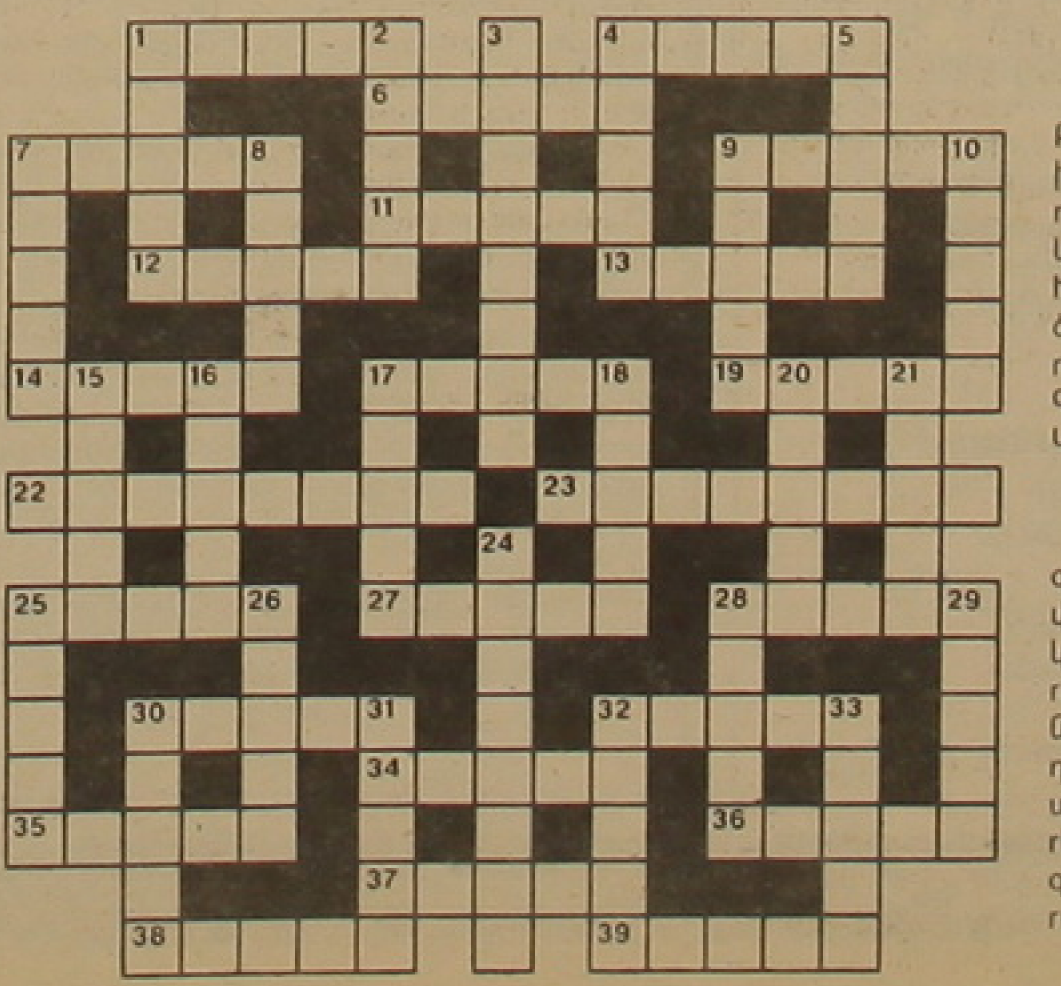

Ուղղահայաց

1. Ստորջրյա լողորդ: 2. «Տերն ու ծառան» հեքիաթի հերոսներից: 3. Ճնճղուկազգի թռչուն: 4. Բուլղարական քաղաք: 5. Պարսից շահ: 7. Տաճարի առջեւի ծածկված բակը: 8. Մեծ հաճախականությամբ լուսափունջ ստանալու սարք: 9. Արծաթե կամ պղնձե խոր աման՝ հեղուկների համար: 10. Սումախ, կծոխուր: 15. Հայ ֆիդայի: 16. Տվյալ եկեղեցու դավանանքից շեղվող կրոնական ուսմունք: 17. Ավերածություն, աղետ: 18. Սուր, անդուր հոտով գազ, անուշադր: 20. Խորհրդային տիեզերանավ: 21. Հին Հունաստանում տարածված երաժշտական փողային գործիք: 24. Շրթնածաղիկների ընտանիքի բույս, որը մտնում է սրտային դեղամիջոցների բաղադրության մեջ: 25. Նար-Դոսի պատմվածքներից: 26. Հայազգի անգլիագիր գրող Մայքլ ...: 28. Գետ Ֆինլանդիայում: 29. Ամերիկահայ օպերային երգչուհի: 30. Արեւադարձային պտուղ: 31. Կոճապղպեղ, ...: 32. Ամրոց Կիլիկիայում: 33. Ա. Այվազյանի գիրքը:

Հորիզոնական

1. Ծխախոտի մակնիշ: 4. Հնում պաշտպանական զենք: 6. Մրցասպարեզ: 7. Արեւելյան պոեզիայում ընդունված բանաստեղծության ձեւ: 9. Բուդդայականություն քարոզողը: 11. Գեղարվեստական ստեղծագործություն: 12. Դասական բարդ, խճճված գործ: 13. Լեռնային համակարգ Ամերիկայում: 14. Կոնքաձեւ աման, որտեղ աճեցնում են սածիլներ: 17. Ռուսական էստրադայի աստղ, երգչուհի: 19. Օսրոյենեի թագավորության գահակալը: 22. «Հայաստանի լեռներու սրնգահարը» թատերգության հեղինակը: 23. Վրաց կինոդերասանուհի: 25. Թուրք եւ մոնղոլ ժողովուրդների ռազմավարչական հրոսակախումբ: 27. Նոր ծնված ձիուկ: 28. Կանացի անուն: 30. Ուրարտուի գլխավոր Աստվածը: 32. Մողեսի տեսակ: 34. Կաքնամբերք: 35. Հայերենում տղամարդուն դիմելու ձեւ: 36. Պտղաբերության եւ մայրության աստվածուհին հին եգիպտական դիցարանում: 37. Կովկասյան ժողովուրդ: 38. Հացի հումքը: 39. Դեղձից պատրաստված քաղցրավենիք:

Կազմեց Է. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՍՏՎԱԾԱՇՆՉԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

առաջարկում է «Նոր Կտակարանի» նոր, ճշգրտված հրատարակություն, ընդամենը 1700 թվագրված օրինակով: Նաեւ հատուկ հրատարակություն՝ մկրտության եւ պսակադրության աստվածահաճո առիթներով նվիրելու համար:

Գրախանութի հասցեն՝ Խորենացի 43, «Այրարատ» կինոթատրոնի հարեւանությամբ, հեռախոս՝ 56-42-22

Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախումբ

ՀԱՄԵՐԳ

Մարտի 30-ին, ժամը 19:00-ին, Արամ Խաչատրյան համերգասրահում կկայանա Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի համերգը՝ Էդուարդ Թոփչյանի ղեկավարությամբ:

Համերգին կհնչի Չայկովսկու 6-րդ սիմֆոնիան, ինչպես նաեւ արիաներ Վերդիի եւ Պուչինիի օպերաներից:

Մենակատարներ

Լուսինե Մարկոսյան (սոպրանո)
Հովհաննես Նազարյան (տենոր)

Գեղարվեստական եւ գլխավոր դիրիժոր Էդուարդ Թոփչյան

ՀՖՆ-ի 2000/2001 թթ. համերգաշրջանի հովանավոր՝ AGBU-Հայկական բարեգործական ընդհանուր միություն

HUJ 1965 թ. գործող Հայաստանի ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը, որը ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական ծառայության կոմիտեի անդամ է, հրավիրում է որպես կամավորական մասնակցելու արտասահմանում եւ Հայաստանում միջազգային աշխատանքի ճամբարների ամառային ծրագրերին:

Պայմանները՝ *անգլերենի (ֆրանսերեն, գերմաներեն) տիրապետում, կամավորականի անդամավճար եւ ուղեվարձի վճարման հնարավորություն*

Դիմումներն ընդունվում են հետեւյալ հասցեով՝

Կորյունի 19ա, 7-րդ հարկ, հեռ.՝ 52 27 88, 52 27 01

ԿՈՐԵԼ Է

«Նոր մշակույթ» ՍՊԸ (նախկինում «Մշակույթ» ՍՊԸ) պետական ռեգիստրի սերիա 01Ա N007459 վկայականը:
Համարել անվավեր:

ԼՈՒԾԱՐՎՈՒՄ Է

Արուս Պետրոսյան անհատական ձեռնարկությունը: Վկայական՝ 034110, գրանցման համարը՝ 286.020.02755, կոդը՝ 37346164: Երեւան, Թումանյան 33, ՀՎՀՀ 02532719:

Մամլո հաղորդագրություն ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստում

27.03.2001 թ.

ՀՀ ԿԲ խորհուրդը մարտի 27-ի նիստում, որը վարում էր բանկի նախագահ Տ. Սարգսյանը, քննարկեց եւ հավանություն տվեց «Արժեթղթերի շուկայի կարգավորման մասին» ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու», «Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի մասին» եւ «Բանկերի եւ բանկային գործունեության մասին» ՀՀ օրենքների նախագծերին: Դրանք սահմանված կարգով կներկայացվեն ՀՀ կառավարություն:

ԿԲ ՏԵՂԵԿԱՏՎԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ն, ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի Հայաստանի գրասենյակը եւ ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գործերով Հայաստանի ազգային հանձնաժողովը նախաձեռնել են Հայաստանի մշակութային զարգացումը սատարող ծրագիր, որի նպատակն է ձեւավորել մշակութային ոլորտի զարգացմանն ուղղված ծրագրեր եւ ս. թ. հոկտեմբերի 2-4-ը Հայաստանում կազմակերպել դոնոր երկրների եւ կազմակերպությունների համաժողով՝ այդ ծրագրերի ֆինանսավորման նպատակով: Մշակութային ծրագրերը կվերաբերեն մշակութային ոլորտի կառավարմանը, տեղեկատվության մշակմանը, պատմամշակութային վայրերի եւ հուշարձանների պահպանմանն ու կառավարմանը, մշակութային զբոսաշրջիկության զարգացմանը, ներառյալ գյուղական, հոգեւոր, արկածային զբոսաշրջիկությունը՝ ուղեկցվելով ազգագրական արժեքների, ժողովրդական արհեստների եւ արվեստների, ծեսերի, խոհանոցի եւ այլ ազգային ավանդույթների ներկայացմամբ եւ քարոզչությամբ: Համաժողովի քննարկմանը պետք է ներկայացվի թվով քսան ծրագիր: Ծրագրերը, որոնց ընտրությունը կկատարվի հատուկ հանձնաժողովի կողմից, պետք է կազմված լինեն հետեւյալ կերպ.

ա) 3-5 էջ ծավալով (հայերեն կամ անգլերեն),
բ) պարունակեն հիմնավորում եւ ծրագրի նպատակը,
գ) ծրագրի իրականացման մեխանիզմները,
դ) սպասվող արդյունքներն ու եկամտաբերությունը,
ե) ծրագրի արժեքի գնահատումը:

Ծրագրերը կարող են ներկայացնել պետական եւ հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր սեկտորի ներկայացուցիչներ: Ծրագրերի ներկայացման վերջնաժամկետը ս. թ. ապրիլի 15-ն է, ժամը 18:00: Ծրագրերը կարելի է ներկայացնել ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի գործերով Հայաստանի ազգային հանձնաժողովին հետեւյալ հասցեով.

Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Կառավարական տուն 2

ՀՀ արտաքին գործերի նախարարության ընդունարան, ամեն օր՝ բացի շաբաթ եւ կիրակի օրերից, ժամը 15:00-18:00:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

2001 թվականին Թբիլիսիում տեղի է ունենալու ՀԱՐԱՎ-ԿՈՎԿԱՍՅԱՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՖՈՐՈՒՄ, որտեղ Հայաստանի, Վրաստանի, Ադրբեջանի մի շարք երիտասարդական կազմակերպություններ ներկայացնելու են տարածաշրջանային երիտասարդական խնդիրներ:

Ֆորումի արդյունքների հիման վրա կազմվելու է հայցս ուղղված 2001 թվականի օգոստոսին Դակարում (Սենեգալ) տեղի ունենալիք ՀԱՄԱՇԽԱՐՀԱՅԻՆ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ՖՈՐՈՒՄԻՆ, որն անց է կացվելու Միավորված ազգերի կազմակերպության հովանու ներքո:

ՄԱԿ-ի հայաստանյան գրասենյակում ապրիլի 6-ին, ժամը 14:00-ին տեղի կունենա նախապատրաստական հանդիպում:

Հայաստանի շահագրգիռ երիտասարդական կազմակերպությունները կարող են մասնակցել հանդիպմանը:

Գրանցման համար կարող եք զանգահարել 09.42.05.53 հեռախոսահամարով կամ գրել **wiyo@holyetchmiadzin.am** էլ-փոստով:

Հայտերն ընդունվում են մարտի 28-ից ապրիլի 4-ը:

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՂ ԽՈՒՄԲ

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի հատուկ դասընթացների բաժին

Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի տնօրեն

Լավրենտի Բարսեղյանը

ներկայացնում է

«Միջազգային հանրությունն ընդունում է Հայոց ցեղասպանությունը»

Չորեքշաբթի, մարտի 28-ին, ժամը 18:00-ին
Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում
Դասախոսությունը կընթանա հայերենով՝
անգլերեն համընթաց թարգմանությամբ
Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-27-07:

YEREVAN-PARIS-LYON

SABERATOURS-SEVAN

ՍԱԲԵՐԱՏՈՒՐ-ՍԵՎԱՆ

ԵՐԵՎԱՆ-ՓԱՐԻԶ-ԼԻՈՆ

Ավիատոմսեր եւ տուրիզմ

«Սաբերատուր-Սեւան»
ճամփորդական գործակալությունն առաջարկում է.

- *Ավիատոմսեր Երեւանից ուղիղ չվերթերով*

ARMENIAN AIRLINES swissair KLM BRITISH AIRWAYS АЭРОФЛОТ

տրանզիտ խաղաքներով ցանկացած ուղղությամբ եւ ընկերությամբ: Փարիզի օդանավակայանում Ձեզ կդիմավորի մեր գրասենյակի ներկայացուցիչը եւ կհոգա Ձեր բոլոր հոգսերը

- *Գնացքի տոմսեր Եվրոպայում*
- *Հյուրանոցների ամրագրում Հայաստանում եւ արտասահմանում*
- *Բժշկական ապահովագրություն*

375010, ք. Երեւան, Վարդանանց 10
Հեռ. (3741) 52 54 48, 52 85 48, ֆաքս (3741) 56 40 30
E-mail: sabera@arminco.com

ԱՄՆ դեսպանատունը պահանջվում է վարձով առանձնատուն, որի գտնվելու վայրը կլինի ոչ հեռու, քան 4 կմ հեռու ԱՄՆ դեսպանատնից:

Խնդրում ենք լրացնել սույն ձեւաթերթիկը եւ վերադարձնել ԱՄՆ դեսպանատուն, Բաղրամյան 18 հասցեով:
ATTN: GSO

1. Հասցեն ____________________
2. Պահանջվող ____________________ Վարձը
3. Վարձակալման ժամանակահատվածը (տարի) ____________________
4. Ննջարանների թիվը ____________ Լոգասենյակների թիվը ____________
5. Կա արդյոք ավտոտնակ ____________ Բակ/Այգի ____________
6. Քանի հարկանի է շենքը ____________________
7. Երբ կարող եք ազատել շենքը ____________________
8. Համաձայն եք հանել տնից ողջ կահույքը եւ անձնական իրերը ____________
9. Տունը վերջերս է վերանորոգվել կամ վերակառուցվել. ____________

Եթե ոչ, համաձայն եք արդյոք կատարել վերանորոգման աշխատանքներ, ԱՄՆ ստանդարտներին համաձայն, վարձակալելու նպատակով ____________

10. Հեռախոս ____________________

For Your Internal News of Armenia
Log on to www.azg.am
In English, Russian,
Armenian and Turkish

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ռուբէն Սեւակին ազգային գաղափարականը, անձնազոհութեան ոգին եւ նահատակութեան պատմութիւնը հայ ժողովուրդին մէջ տարածելու նպատակով ապրիլ 2000-ին յայտարարուած մրցոյթին մինչեւ 26 օգոստոս 2000 թուականը եղող ժամանակամիջոցը շատ կարճ ըլլալուն պատճառաւ է թերեւս, որ ներկայացուած աշխատասիրութիւններուն մէջ, մրցոյթին պայման ըլլալով պահանջուած «Ռուբէն Սեւակին գաղափարականը եւ նահատակութեան պատմութիւնը» իբր առաջնակարգ բնաբան (THEMO) չեն առնուած:

Այս պատճառաւ մրցոյթին առաջին, երկրորդ եւ երրորդ մրցանակները վերապահուեցան:

15 փետրուար 2001-ին Ռուբէն Սեւակին ծննդեան 116 տարեդարձը յիշատակուեցաւ Երեւանի Ռուբէն Սեւակի անուան դպրոցին հանդիսասրահին մէջ:

Այս հանդիսութեան օրը Ռուբէն Սեւակի անուան մրցոյթին չորրորդ, հինգերորդ եւ վեցերորդ մրցանակակիրները պարգեւատրուեցան:

Նաև այս հանդիսութեան օրը Ռուբէն Սեւակի անուան մրցոյթին մասնակցողներէն եօթը ուսումնասիրութեան հեղինակներ յիշատակութեան արժանի նկատուելով պարգեւատրուեցան:

Ռուբէն Սեւակի անուան մրցոյթին առաջին, երկրորդ եւ երրորդ մրցանակները պիտի յատկացուին մինչեւ 31-12-2001 թուականը ներկայացուելիք եւ միայն եւ միայն Ռուբէն Սեւակին ազգային գաղափարականը, անձնազոհութեան ոգին եւ նահատակութեան պատմութիւնը իբր բնաբան առնող բանիմաց եւ լայնածաւալ աշխատասիրութիւններուն:

Այս մրցոյթին արդիւնքները պիտի ծանուցուին 24 ապրիլ 2002-ին, եղեռնի տարելիցի օրը:

Մրցոյթին նիւթերը հեռագիր կամ մեքենագիր ներկայացնել մինչեւ 31-12-2001 թուականը Երեւանի Ռուբէն Սեւակի անուան թիւ 151 դպրոց-վարժարանի տնօրէնութիւն (Բաքայան 40, հեռ. 25-57-88):

ՌՈՒԲԷՆ ՍԵՒԱԿԻ ԱՆՈՒԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՏՈՒՆ
Նիս, Ֆրանսա

@rminco Global Telecommunications **Ինտերնետ ծառայություններ «ԻՆՏԵՐՆԵՏ» սրճարանում: *Խանջյան 50: Հեռ. 575823:***

«Գինդ» տպագրատուն. Երեւան, Բագրատունյաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69150. Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության՝ 27. 03. 2001 Գինը՝ 100 դրամ